

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI

Lapkritis - November 11, 1976

Nr. 45

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Naujasis 39-tas JAV prezidentas Jimmy Carter yra viceprezidentas Walter Mondale.

CARTERIUI LAIMĖJUS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Gavęs prezidento Fordo pasveikinimo telegramą, būsimas prezidentas Jimmy Carter pareiškė, kad jo pirmas uždavinys bus rinkimus suskilusio krašto vienybės atstatymas. Iš tikro, ilgai užtrukusi priešrinkiminė kompanija nebuvo nei labai jaudinanti nei inspiruojanti.

Carterio laimėjimui daugiausiai prisidėjo faktas, kad jis yra pietietis ir tokiu būdu galėjo išnaudoti pietiečių lokalinį sentimentą. Laimėjus pietines valstijas, jam tereikėjo keliu pramoninių valstijų, kad įžengus į Baltuosius Rūmus. Sąjunga su liberaliu senatorium Walter Mondale tam labai padėjo. Unijos ir juodieji į rinkimines būstines pasiuntė tuos balsuotojus, kurie normaliai neidavo ir šiuo atveju sudarė tą nedidelį skirtumą tarp laimėjimo ir pralaimėjimo.

Politinės vedybos tarp konservatoriaus ir liberalo buvo irgi laimėjanti kombinacija. Panašiai elgėsi ir Ronald Reagan siekdamas respublikonų nominacijos. Ir jis pasirinko liberalų sen. Schweikerį. Pagaliau ir Fordas, tapdamas prezidentu, savo viceprezidentu pasirinko Rockefellerį iš kito sparno. Likimo ironija tačiau norėjo, kad, kovodamas už sa-

vo partijos nominaciją, Fordas turėjo pasirodyti 101% konservatyviu ir iš įsibėgėjimo ta kryptimi savo viceprezidentu pasirinko senatorių Dole, kuris kaip ir pats Fordas yra, sakoma, neigiamas tipas. Ne bloga prasme, bet tik ta, kad respublikonai per paskutinius 44 metus, nepaisanto to, kad per tą laiką 16 metų turėjo savo žmones Baltuosiuose Rūmuose, iš esmės buvo opozicijos partija, kuriai teko stabdžio vaidmuo demokratų užsimojimams. Stabdžiai, žinia, reikalingi ne tik automobiliams bet ir politiniame gyvenime. Blogiau, kad normaliai daugiau giriamasi stipriu motoru, ne patikimais stabdžiais.

James Reston, kurio laikraštis N.Y. Times redaktoriai pasisakė už Carterį ir tokiu būdu priklausė mažumai prieš rinkimus samprotavo: 'Carteris žada galimybę - no more than that - kažko skirtingo: naujų balsų, naujų manierų, naujos eksperimentalinės politikos. O Fordas žada praeities tikrovę. Ko abiem pusėm trūko - yra ateities vizijos. Balso, kuris mus vestų per paskutinius šio dešimtmečio metus.'

Tiesa, Carteris daug links-

niavo žodį 'vadovybė', bet ar kraštas iš tikro laukia naujo 'vado'? Atsakymas, nepaisant Carterio laimėjimo, yra turbūt neigiamas. Dėl tos paprastos priežasties, kad daugumas šio krašto gyventojų vis dėlto yra patenkinti dabartine būkle. Net ir Carterio visą laiką pabrėžtoji bedarbė ir šelpiamųjų skaičius iš tikro daugiau liudija

(Nukelta į 2 psl.)

Veterinarijos Gydytojų Draugija iškilmingai paminėjo Kauno Veterinarijos Akademijos 40 metų sukaktį. Š. m. spalio 30 d. iš laisvojo pasaulio suvažiavo į Chicago Vet. Akad. profesoriai ir auklėtiniai. Iš kairės: dr. Valentinas Bagdonas, dr. V. Maurutis, dr. P. Švarcas, prof. dr. Kazys Alminas, dr. K. Kernauskas, prof. dr. K. Miknevičius, dr. Pranas Jaras, dr. Stasys Jankauskas, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. J. Leseckas.

A. Šeštoko nuotr.

VETERINARIJOS AKADEMIJOS 40 METŲ SUKAKTIS

Ign. Andrašius

Š. m. spalio 20 d. Tautiniuose Lietuvių Namuose, Chicagoje, įvyko Kauno veterinarijos akademijos 40 metų sukakties paminėjimas.

Akademijos minėjimą pradėjo Lietuvių veterinarijos d-jos pirmininkas dr. Konradas Karnauskas. Savo taikliu žodžiu gražiai pasveikino sukakties minėjimo dalyvius. Prasmingu palyginimu priminė, kad šiuo metu okupuotoje Lietuvoje kultūrinį ir mokslinį gyvenimą gaubia šalta poliarinė naktis, pro jos dangą sunku prasiskverbti tikriesiems mokslo ir šviesos spinduliams...

Po šių pažertų prasmingų minčių pakvietė šį minėjimą praversti dr. L. Kriaučeliūną. Dr. L. Kriaučeliūnas įvadinė mintimis priminė minėjimo dalyviams Nepriklausomos Lietuvos laikus ir iškvietė dr. S. Jankauską tarti keletą minčių apie veterinarijos akademiją ir jos įsikūrimo istoriją. Jam baigus savo pranešimą, buvo pakviestas prof. B. Vitkus, buvęs žemės ūkio akademijos rektorius, tarti sveikinimo žodį. Jis palygino, kad žemės ūkio akademija ir veterinarijos akademija yra Nepriklausomos Lietuvos tos gražiosios seserys, kurios nepriklausomai Lietuvai krovė įvairiom ūkinėm ir kultūrinėm gėrybėm turiningą kraitį.

Prof. K. Alminas savo ilgesniame žodyje apibūdino veterinarijos akademijos mokslinę reikšmę Lietuvos žemės ir gyvulių ūkiui, jo kultūrai ir jos išsivystymui.

Prasmingom mintim lietuvių agronomų d-jos vardu pasveikino agr. I. Andrašius. Prof. K. Miknevičius, atvykęs iš Belgijos papasakojo savo išgyvenimus ir apie veterinarijos darbą Belgų Konge, Afrikoje. Dantų gydytojų d-jos pirmininkė dr. A. Ruibienė sveikino savo organizacijos ir gerų bičiulių vardu.

Meninę programą atliko buvęs veterinarijos akademijos auklėtinis, o vėliau operos solistas Stasys Baras, fortepionu palydint muz. A. Vasaičiui. Solistas S. Baras akademijos dalyviams jausmingai padainavo arijas iš Toscos, Žydės, Žvejo dainą. Rudeniu, pagal Chopeno melodiją, norėjo savo meninę programą baigti. Bet akademijos dalyviai, sužavėti gražiai skambančių arijų akordais, solisto nepaleido ir jis turėjo dar prie numatytos progamos duoti žavingo prie do.

Šią gražią ir skoninką veterinarijos akademijos 40 metų sukaktį rengė Lietuvių veterinarijos gydytojų d-ja. Jos valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas dr. Konradas Karnauskas, sekretorius dr. L. Kriaučeliūnas, išdinininkas dr. A. Brizgys, vicepirmininkas dr. K. Leteža. Draugija savo sąrašuose turi apie 70 narių. Jie yra plačiai pasisklidę po platų laisvąjį pasaulį. Daugiausia jų yra JAV ir Kanadoje. Bet taip pat po keleta vet. gydytojų

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Vakarų Europa, pirmomis žiniomis, gana ramiai sutiko Carterio išrinkimą sekančiu JAV prezidentu. Europiečiams patikę Carterio priekaištai respublikonų politikai, kuri apleidusi gerų santykių siekimą su Europa. Jie tiki, kad Carteris tą kryptį pakeis, užmiršdami, kad bendrą kalbą buvo sunku rasti dėl jų pačių nenoro pradėti ką nors energingiau ...

Likimo ironija panorėjo, kad Kissingerio pasitraukimą apgailestauja arabai, išskyrus pačius kairiuosius jų tarpe, kurie Kissingeriui prietaisė Libano tragediją. 'Aišku', - paskelbė Palestinos Išvadavimo Organizacija - 'kad mes esame patenkinti, matydami Fordą ir Kissingerį pasitraukiant, mes tačiau nesitikime nieko gero ir iš Carterio'.

Mat, Carteris lenktyniavo su Fordu ieškodami žydų rinkikų palankumo girdami Izraelį, bei žadėdami jam visakeriopą pagalbą. Izraelis tačiau būkštauja, kad po rinkimų gali ateiti 'atsiskaitymo' valanda. Carteris, kuris kritikavo JAV ginklų pardavimą arabams, dabar turės spausti Izraelį atiduoti užkariautas arabų teritorijas, nes priešingu atveju stums arabus į sovietų glėbį. Be to arabus, kaip svarbiausius Vakarų naftos pareikalavimo patenkintojus, reikia laikyti savo pusėje. Faktinai jau Nixono Valstybės Sekretorius William Rogers reikalavo užkariautų teritorijų grąžinimo su mažais pakeitimais. Kissingeris su savo slapta diplomatija, kurią Carteris taip kritikavo, iki šiol sugebėjo tą klausimą apeiti. Dėl viso to, Izraelio min. pirm. Rabin įspėjo, kad jo kraštą laukia 'sunkios derybos' su JAV.

...

Kissingerio pasiges ir Rhodezija, kur pagal jo formulę juodieji per dvejus metus turėjo perimti valdžią. Rhodezijos ministeris pirmininkas Ian Smith, savaite nevaisingai praleidęs Ženevoje, kur tuo reikalu D. Britanija sušaukė konferenciją, išvyko namo. Keturi, vienas prieš kitą kovoję, juodųjų vadai sutartinai reikalavo, kad valdžia jiems būtų perleista iki kitų metų rugsėjo mėnesio. Smithas Ženevoje paliko sa-

vo užsienio reikalų ministerį Pieter van der Byl, griežtos politikos šalininką, su kuriuo juodieji iki šiol nenorėjo kalbėti.

Išvažiudamas Smithas pareiškė, kad jo nuomone JAV yra ir toliau suinteresuotos taikos Pietų Afrikoje išlaikymu ir norėtų čia išvengti komunistų agresijos. Paskutinėmis žiniomis, britai pasiūlė kompromisą - 18 mėnesių valdžios perleidimui.

...

Pagal Jugoslavų telegramų agentūrą, Amerikos rinkikams užteko Vietnamo Watergate, CIA nešvarių darbų ir bedarbės. Už tat jie pasisakė už naują veidą. Tuo tarpu komunistinės Lenkijos vyriausybė buvo patenkinta bendravimu su Fordo administracija ir to paties tikisi iš Carterio pasaulio taikos ir detentes interesuose. Rytų Vokietijos telegramų agentūra Fordo pralaimėjimą, panašiai kaip Jugoslavijos, aiškino rinkikų pasipiktinimu Vietnamo karu ir Watergate!

...

Tuo tarpu Fordo administracija prieš rinkimus nutylėjo du susitarimus paskutiniomis dienomis pasirašytus su sovietais. Vienas jų numato kodą, kuriuo vienas kraštas praneša apie kokį nors nelaimingą atsitikimą - paklydusią transkontinentalinę raketą ar atominį sprogimą. Administracija susilaikusi nuo jų paskelbimo nenorėdama, kad spauda iš jų padarytų kokią 'sensaciją' ...

Veterinarijos Akademija...

(Atkelta iš 1 psl.)

gyvena Vokietijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Australijoje, Kolumbijoje ir Belgijoje. Draugija porą kartų metuose išleidžia mimeografuotą biuletinį. Dr. Stasys Janauskas yra išleidęs vertiną knygą apie veterinarijos akademiją ir medicininę priežiūrą Lietuvoje.

Akademijos dalyviai prisiminę gražiasias studijų dienas ir žavingą jaunystę su-

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas Povilas P. Dargis, drauge su kitų Fraternalinių organizacijų centro pirmininkais rugsėjo 8 d. buvo pakviestas į William Penn viešbutį Pittsburghe susitikti su Jimmy Carter, demokratų kandidatu į prezidentus, pasitarimui. Nuotraukoje P. Dargis ir Jimmy Carter.

Carteriui laimėjus...

(Atkelta iš 1 psl.)

už labai liberalų šelpimą negu šelpiamųjų vargą. Faktinai tikrų bedarbių, kurie griebtųsi kiekvieno pasiūlyto darbo, esama tik 0.9 nuošimčio. Dauguma dabartinių bedarbių daug mieliau ima kad ir labai mažą pašalpą, negu eis dirbti.

Galvojant apie ateitį ir Carterio kelią, visų pirma ne galima užmiršti, kad faktinai jis primetė savo kandidatūrą demokratų partijai ir jo politinės vedybos su sen. Mondale greitai gali likti tik

dainavo 'Gaudeamus'. Po to sveikinimo grandinė buvo tęsiama toliau. Tęsinyje Miškininkų D-jos pirmininkas inž. V. Žemaitis patiekė gražius ir prasmingus sveikinimo žodžius lir linkėjimus susirinkusiems.

Nepamiršo gerai nusiteikę dalyviai pagerbti iš tolimosios Belgijos atvažiavusio dr. K. Miknevičių ir poniją sugiedant jiems 'Ilgiausių metų'!

Ši graži 40 metų veterinarijos akademijai prisiminti sukaktis nuriedėjo į praeitį. Laiko tekmeje ją apgaubus miglotas dulkių klotas, bet šviesūs prisiminimai įrašyti į veterinarijos akademijos istorijos lapus pasiliks ateinančioms kartoms kaip gražus, ilgavertis mokslo ir kultūros paminklas.

formalės, be jokio turinio. Teoretiškai, žinoma, Carteris, turėdamas demokratų daugumą 2 prieš 1, abejuose kongreso rūmuose galėtų pravesti kiekvieną savo sumanymą. Iš kitos pusės, syki privertęs Nixoną atsištatydinti, kongresas gavo apetito didesnei galiai. Gi atskiri kongreso nariai ir senatoriai turi daugiau vadovautis savo lokaliniais interesais, nuo kurių priklauso jų išrinkimas, negu pataikauti prezidentui. Atsiminkime, kad respublikonų prezidentų ramstis jų kovoje su demokratų dauguma buvo respublikonų koalicija su pietų demokratais. Carteriui laimėjus, ta situacija pasikeitė, bet kartu susidarė kita galimybė: šiaurės liberalų demokratų ir respublikonų koalicija prieš Carterį, jei tas pasuks daugiau konservatyviu keliu ir daugiau ar mažiau pamėgdžios Nixoną. Tai gali atsitikti tik vėliau, po prezidento medaus mėnesio su kongresu.

Taip pat neaiškūs jo santykiai ir su spauda, kuri - irgi po Nixono nuvertimo - negali atsidžiaugti savo galia.

Užsienio politikoje didesnių pasikeitimų netenka laukti. Ji ir toliau vadovausis nuotaikomis, kad JAV vadovavimo laikas pasibaigė. JAV daugiau tampa įvykių raidos stebėtoju negu aktyviu dalyviu. Istoriniai reikė-

tų laukti iš sovietų žygių, bandančių naują prezidentą, lygiai kaip Chruščiovas bandė Kennedy. Bet Brežnevas yra mažiau linkęs į avantiūras už Chruščiovą ir dabartinis politbiuras mažiau galvoja apie revoliuciją negu ūkinės problemas, kurių sprendimui reikalingas bendravimas su Vakarais.

CARTERIS APIE LIETUVĄ

Jimmy Carter telegrama atsakė į ALT pirm. dr. K. Bobelio užklausimą apie jo planus Rytų Europos valstybių atžvilgiu. Carteris pabrėžė, kad jis susirūpinęs Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių likimu. Jis visuose ekonominiuose ir diplomatinuose santykiuose su Sovietų Sąjunga panaudos veiksmingiausias priemones sustiprinti prispaustųjų rankas. Jis sieks laisvo keitimosi informacijomis ir idėjomis.

Pasmerkęs Sonnenfeldo doktriną, Solženicyno nepriėmimą, Carteris pasisakė, kad jis sieksias daryti detantės veikimą abipusiu, mėginant ją daryti ilgalaikę priemonę sulaukti pasikeitimų komunistų sistemoje ir kitame pasaulyje. ALT

EXPERIENCED WELDER FITTER AND PANEL WIREMAN

A rapidly growing Electrical-Mechanical, Induction Heating Corporation seeks experienced personnel to expand electrical department. Excellent benefit package.

Call 313-571-2800

(45-46)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS MOLD MAKERS MILL HANDS EDM OPERATORS

Must have job experienced and be able to set up work from blue prints & close tolerance.

HALE PLASTIC MOLDS
23957 RYAN ROAD
WARREN, MICH. 48091

(45-47)

HELP WANTED ALL AROUND MACHINISTS

and EXPERIENCED TURRET LATHE HAND Wanted by rapidly growing company Excellent Benefits

Full Time — Plus Overtime
APPLY
7 A.M. to 5 P.M.
PLAINVILLE
MACHINE WORKS
High Street
Plainville, Ma. 02762
617-699-7575

(44-46)

EXPERIENCED MOLDBAKER—TOOLMAKER

Must be able to work from blueprints and verbal instructions. Responsibilities will include repair construction of plastic molds, assembly fixtures and small air powered machines. EDM experience helpful. Must be able to work overtime, if necessary. We offer an excellent starting salary, company benefits and pleasant working conditions.

Call for Appointment

201-224-4700

Industrial Devices, Inc.

7 HUDSON AVE.

EDGEWATER, N. J. 07020

..... (off 982 River Road)

An Equal Opportunity Employer M/F

(42-43)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KORP! NEO-LITHUNIA SUKAKTIS

Korporacija įsteigta 1922 m. lapkričio 11 d., trylikos ryžtingų studentų. Iš šių 13 steigėjų tik tris beturime gyvųjų tarpe: Jurgį Dargį, dr. Simą Virkutį ir dr. Martyną Kavolį. Trylikos paskelbtas šūkis Pro Patria greitai prigijo ir giliai įleido šaknis. Jaunas mūsų universitetas, patraukė šviesos ir mokslo ištroškusį jaunimą ir užpildė auditorijas. Didžiąją mūsų studentijos dalį sudarė Lietuvos ūkininkų vaikai, pasiryžę dirbti savajam kraštui ir savajai tautai.

Korp! Neo-Lithuania šūkis ir idealai patraukė jų dėmesį ir daugelis įsijungė į korporantų eiles. Nepriklausomybės metais korporacija augo ir plėtėsi. Nesutildami vienoje vietoje, steigėsi nauji vienetai, nors skirtingais vardais, bet ta pačia idėja. Taip įsisteigė Filisterių sąjunga, Jaunosios Lietuvos ir Filiae Lithuaniae korporacijos, vėliau Herkus Mantas ir Geležinis Vilkas, o tremtyje Viltis.

Tautai, valstybei ir korporacijai nusipelnčius bei artimus tautinei idėjai asmenis. korporacija Neo-Lithuania pakėlė į savo garbės narius. Korporacijos garbės nariais buvo šie nusipelnę asmenys: kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, Bronius K. Balutis, dr. Jonas Basanavičius, inž. Petras Vileišis, Jonas Jablonskis, Antanas Smetona ir prel. Jonas Mačiulis - Maironis. Deja, nė vieno jų nėra gyvųjų tarpe.

Nuo 1928 metų korporacija nerado ryškesnių asmenybių ir iki šiol nesuteikė garbės nario vardo. Garbės nariais keliami tik gyvi asmenys, su jų sutikimu.

Tremtyje, korporacijai nusipelnę asmenys, yra primami nariais, suteikiant garbės filisterio vardą.

Žvelgiant į praeitį, randame korporacijos išvartą giliai kultūrinę vagą. Neolituanų pastangomis buvo įkurta moksleiviams tautininkams ir kaimo jaunimui Jaunosios Lietuvos sąjunga. Nors abi organizacijos turėjo bendrą pavadinimą, bet vadovybės buvo atskirtos ir veikė nepriklausomai. Lei-

džiami moksleivių, studentų ir kaimo jaunimui pritaikyti leidiniai: Jaunoji Lietuva, Studentų Balsas vėliau Akademikas, Jaunoji Karta ir kiti. Šiuos leidinius bemaž išimtinai redagavo neolituanai. Studentams skirtų leidinių, vienas iš iniciatorių ir pirmasis redaktorius, okupaciniais metais rezistencinio judėjimo aktyvus dalyvis, Antanas Valiukėnas, 1945 metais komunistų užkluptas Berlyne, suimtas, kalintas ir nežinomomis aplinkybėmis (apytikriomis žiniomis) 1954 metais sunaikintas. Tokių idealistų žmonių nedaug turime.

Naši, šakota ir įvairiaspalvė korporacijos veikla 1940 m. rusų komunistų okupacijos buvo nutraukta. Ne tik sustabdyta korporacijos veikla, bet daug aktyvesnių jos narių suimta, nužudyta, ištremta.

Antrajai rusų komunistų okupacijai artėjant, didžioji dalis gyvųjų korporantų apleido savo tėvynę ir pasirinko tremtinio dalią. Tremtyje ir emigracijoje nesėdėjo, bet, kiek buvo įmanoma, organizavosi ir atkūrė savo veiklą, apjungdami visas broliškas korporacijas.

Šiuo metu Korp! Neo-Lithuania yra susiorganizavusi į padalinius ir veikia kur tik yra didesnis neolituanų skaičius.

Nepalanki šio krašto aplinka ir patogus bei prabangus gyvenimas, nėra palankūs idealistinei veiklai. Tik nedidelė dalis ryžtasi eiti savo tėvų pėdomis ir jungiasi į Lietuvos vadavimo ir kultūrinę veiklą. Tokių idealistų kiekvienais metais sulaukia ir lietuvių patriotinės studentų organizacijos. Taip pat ir Korporacija Neo-Lithuania kiekvienais metais padaugėja jaunais ir ryžtingais nariais, kurie jungiasi į lietuvišką veiklą ir tęsia vyresniųjų kolegų varomą kultūrinę vagą.

Šiuo metu Korp! Neo-Lithuania, kartu su Amerikos lietuvių tautine sąjunga, leidžia politikos, mokslo ir kultūros žurnalą "Naująją Viltį". Šis žurnalas pasirodo perijodiniai ir yra redaguojamas redakcinės kolegijos, kurios visi nariai yra Neo-

1917 m. lapkričio 17-19 d. Latvijos Tautinė Taryba Valkoje priėmė deklaraciją, kuria išreikšta latvių teisė turėti nepriklausomą valstybę. Minint šią sukaktį, linkime brolių tautai, nešančiai sovietų okupaciją, atgauti nepriklausomybę artimoje ateityje. Nuotraukoje Rygos miesto vaizdas.

Sporto atstovams susirenkant

BR. KETURAKIS

Toronte įsipilietinusi ŠALFA S-gos vadovybė lapkričio mėn. 20 ir 21 d.d. turės visuotiną metinį sporto padalinių atstovų suvažiavimą. Sąžinės perkratymas būtinas ne tik paskiriems asmenims ruošiantis didesniems žygiams, bet tuo labiau taikintinas ir būtinas sambūriams, kurių šeimos nariai yra įvairaus intelekto. Jų pažiūros, idealai, samprata veikimo dingsnei ugdyti, dažnai turi skirtin-gumų ir realiaame gyvenime neretai užsikerta — susikryžiuoja.

Lithuania filisteriai. Taip pat leidžiamas informacinis neperijodinis leidinys. Be kultūrinės vietinės veiklos, neolituanai dalyvauja bendrinėse lietuvių organizacijose, prisidedami prie bendro lietuviybės išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo darbo.

Tremtyje atsisteigusi Korp! Neo-Lithuania, per pastaruosius dvidešimt metų, padidėjo ir atjaunėjo. Jos veikla yra gyva ir ryški. Atsisteigimo dešimtmečiui paminėti, 1964 metais buvo išleistas LST Korp! Neo-Lithuania leidinys. Tai sutelktinio ir vieningo darbo vaisius.

Minėdami Korp! Neo-Lithuania 54-tą įsisteigimo sukaktį, žadame dar atkakliau ir ryžtingiau dirbti savo tautos gerovei ir eiti mūsų garbės narių pramintu keliu, kad Lietuvai nukristų vergijos pančiai ir vėl patekėtų laisvės aušra, kaip anais 1918 metais.

Vivat, crescat, floreat in eternum Neo-Lithuania.

A. Juodvalkis

Iš sporto ideologinės pusės žvelgiant, atrodo, kad mes neturėtumėm šių vargų ir nuostolių, ypač kas liečia bent tautinį aspektą ir

atsakomybę kraštui, betgi, gyvenamoji aplinka ir jauminis atšalimas tautai ir čia kartais turi palinkimo (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas
SKIRPSTAS

Po vasaros malonumų - kelionių, viešnagių, išvykų į gamtą ir kt. - su didesniu domesiu grįšime vėl prie rimtųjų temų. Draugijos šaukia susirinkimus, kur laukia naujų darbų šūsnys, mokyklų durys atsiveria, kviesdamos žinių semtis ir protą prusintis, menininkai ateina su naujais kūriniais visuomenės grožio ilgesį sotinti, kultūrą turtinti.

• Šio rudens pradžiai gerų knygų susilaukėme. Visų pirma romanų mėgėjai ryte praris įdomiausią naujieną - Mergaitė iš Geto. Atrodo, tai brandžiausias R. Spalio kūrinys. Ši knyga gali pasivyti jo anosios vaikiškos 'Gatvės berniuko nuotykių' populiarumą. Čia jau ypačiai išdailintas, graškščiai lengvas stilius, kompozicija sklaidi, be nuobodžių vietų. Ir turinys mums gana jautrus: karo metų vargai, vokiečių okupacija, galop paliekama tėvynė ... O veikėjai itin gyvi, giliai psichologiškai, nemeluoti; meilės, šeimos problemos. Ir ta žydatė iš geto - nepaprastai įdomus asmuo. Šią knygą perskaitysite neatsitraukdami.

• Pernelyg kukliai, nedrąsiai atėjo nepriklausomybės kovų dalyvio Petro Gudelio knyga - 'Joniskėlio apskrities partizanai'. Didžiai vertinga istorinė medžiaga, rūpestingai sutelkta, gausiai dokumentuota. Patikimai rimtai suredaguota. Daug įvykių, faktų, asmenų suminėta. Tekstas įdomus, gyvai paskaitomas. Pateikia vaizdą, kaip sunkiai buvo atkovota Lietuvai laisvė po I-jo Didžiojo karo. Daug kieto ryžtumo, aukojimosi ir tikėjimo laisvės būtinumu parodyta. Todėl mums įsiskaitytina, nes dar vėl reikės dėl Lietuvos kam nors panašiai grumtis, kai mūsų kaimynai išsižioję graso mūsų žemę paglemžti, iš visapus nukramtyti.

• Stambi ir vertinga knyga yra Martyno Brako redaguota LITHUANIA MINOR. Keturi straipsniai angliškai ir po vieną lietuvišką bei vokišką. Čia jau mokslininkų darbo vaisiai, po vieną kitą temų nuodugniu objektyvumu išgvildenant. Pridėta nemaža istorinių iliustracijų, senovinių raštų faksimilių, žemėlapių! Visiem, visiems verta įsi-gyti - faktais atsekti, kaip Mažoji Lietuva nuo senų laikų buvo lietuvių gyvenama ir Lietuva vadinama. Surašyti čia ir mūsų vietovardžiai - anksčiau vokietinami, o ypač dabar sumaskolinti ...

• Dokumentinis yra ir Tautos Fondo leidinys - V. Sruogienės Lietuvos Steigiamasis Seimas (gale santrauka anglų kalba). Surinkta ir sugrupuota apščiui datų, vardų, faktų - tai daro knygą itin naudingą. Kaip ir visa nepriklausomos Lietuvos laikotarpio dokumentacija ir objektyvūs aprašai, bolševikams visaką naikinant ar iškraipant, nuneigiant, yra būtina ruošini ir išspausdinti. Reikia aprašyti visas sritis, nieko nepalikti užmaršty, o juoba valstybinio atsikūrimo institucijos ir jų veikimo tikslus atžymėjimai - turi išlikti ateičiai.

Šaltasis karas... (9)

Gehleno organizacija

Pokariniam chaoso gen. Gehleni nebuvo lengva tinkamai suorganizuoti savo žvalgybos žinybą. Juk net anglų ir prancūzų zonos jam buvo 'užsienis', kur jis negalėjo tikėtis jokios pagalbos. Nelabai lengva buvo susikalbėti ir su amerikiečių ryšininkais, kurie dažnai keitėsi. Nebuvo visai paprasta ir gauti reikalingas lėšas. Nepaisant to, buvo 'pažadinti' kai kurie buvę Reicho agentai Sovietijoje, ir rasti kiti. Iš pradžių buvo pasitenkinta žiniomis apie sovietų kariuomenės judėjimą, kas priminė vokiečių "Frontaufklärungseinheiten" darbą, bet vėliau pradėta sekti ekonominę, techninę ir politinę raidą. Tą syk tai viskas dar buvo naujiena karinei žvalgybai.

1947 m. gruodžio mėn. organizacija pagaliau gavo patogias patalpas buv. Rudolfo Hesso dvare Pulache, 5 mylios į pietus nuo Muencheno. Ten ir dabar yra Bonnos respublikos Bundes Nachrichten Dienst.

1948 metais Gehleno organizacija iš kariuomenės žinios turėjo pereiti į naujai sukurtos CIA globą. Perėmimas užtruko ilgiau negu buvo numatyta. Kurį laiką

net nebuvo aišku, iš kur ateis reikalingos lėšos. Gehlenas grąsino atsistatydinti. Politinė būklė netrukus labai įsitempė — Berlynas, atsiminkime, buvo blokuojamas. Kartu Gehleno organizacijai pasisėkė įkalbėti ir Vakarus pabėgti du čekoslovakijos žvalgybos karininkus, kurie išdavė visą savo šnipų tinklą Vakarų Vokietijoje. Tai pakėlė jos prestižą.

1949 m. liepos 1 d. Gehleno organizacijos aprūpinimą oficialiai perėmė CIA. Karinius ryšininkus pakeitė civiliai. CIA organizacija buvo jaunesnė už Gehleno. Už tat iš pradžių susikalbėti nebuvo lengva. Keleta senesnių karininkų, įpratusių veikti savarankiškai tik su asmenine atsakomybe, nelabai galėjo prisitaikinti prie amerikiečių reikalaujamos 'projektų' sistemos.

Tų pačių metų pabaigoje Gehlenas užmezgė ryšį ir su tik pradėjusia veikti Federalinės Vokietijos vyriausybe, vadovaujama Konrado Adenauerio, kuris vieną sykį generolo paklausė: "Pasakykit man ar galit pasitikėti bent vienu žmogum?" Gehleno atsakymas: "Be pasitikėjimo negali būti žvalgybos, bet pasitikėjimas turi būti akylus." Gehlenas prisistatė ir socialdemokratų vadui dr. Kurt Schumacher ir gavo jo pritarimą vėlesniam organizacijos perėjimui vokiečių žinion.

1949 m. balandžio 14 d. Trys Vakarų valstybės leido vokiečių administracijai įsteigti savo žinybą rinkti informacijom apie būsimos Vakarų Vokietijos priešų t. y. sovietų ir sovietų zonos agentus. Tai buvo BfV (Bundesamt fuer Verfas-

sungsschutz — įstaiga konstitucijos apsaugai). Jos viršininku buvo paskirtas 41 m. advokatas Otto John. Gehlenas tam nepritarė. Mat, John pogrindžio prieš Hitlerį veikėjas, po pasikėsimo prieš fuererį 1944 m., pabėgo į Ispaniją, o vėliau į Angliją. Britų uniformoje jis vėliau tardė vokiečių karininkus. Jis taip pat talkininkavo britų prokuratūrai teisiant maršalą von Mansteiną, kurį Gehlenas laikė vienu tauriausių šio šimtmečio karių.

Žodžiu, gen. Gehleni nepatiko John asmeniškai ir kaip konkurentas ar bendradarbis kontrašpionažo srityje. Juo labiau, kad jį kartu reikėjo laikyti ir britų slaptosios tarnybos agentu. Tos pačios nuomonės buvo ir Adenaueris, kuris Johno raportus duodavo Gehleni 'patikrinti'.

Gehleno organizacija tuo laiku jau buvo smarkiai paaukus. Šalia centro Pulache ji turėjo dar 8 regionalines įstaigas, kurių kiekviena turėjo dar tarp 3 ir 6 poskyrių. Užsienyje buvo laikomi 'rezidentai', kurie savo keliu turėjo padėjėjų ir informantų tinklą. Griebtasi visų galimų priemonių komunikacijos su agentais ir kitom įstaigom apsaugoti. Kiekvienas raportas turėdavo pereiti per specialų Sichtung Išsėjojimo skyrių, kurio uždavinys buvo patikrinti, kad agentas negalėtų būti kaip nors identifiukuotas. Kitas specialus skyrius rūpinosi tik tuo, kad susekti, ar kokia gauta informacija nėra tyčia priešo patie kta. Saugumo sumetimais organizacijos bendradarbiai nesivadino tikrom pavardėm, bet tik slapyvardžiais.

Savaime aišku, kad Gehleno organizacija buvo rakstis sovietų akyse. Jie stengėsi ją diskredituoti. Į viešumą ją tačiau išvilko ne jie, bet britų žurnalistas Sefton Delmer, kuris 1952 m. kovo 17 d. londoniškiame Daily Express paskelbė: "Hitlerio generolas dabar šnipinėja už dolerius". Anot Delmerio, Gehleno organizacija grąso Europai, nes ji turinti agentus kiekvienoje Vokietijos įstaigoje, įtaigoja Vakarų Vokietijos politiką ir apsaugo nacius nuo patraukimo atsakomybėn. Nėra jokių įrodymų, kad Sefton Delmer norėjo pasitarnauti sovietams, lygiai kaip ir tie Amerikos žurnalistai, kurie daug vėliau iškėlė CIA veiklą, tačiau nėra kalbos, kad sovietai iš to turėjo naudos savo propagandai. Gehleno organizacijai jie primetė ir kaltę už 1953 m. birželio 17 dienos riaušes Rytų Vokietijoje, kurios faktinai buvo spon-taniškos ir neplanuotos.

Gehleno organizacija buvo pirmoji iš Vakarų žvalgybų, sužinojusi apie Lavrenti Berijos nuvertimą ir

sušaudymą. Pačioje Rytų Vokietijoje Wilhelm Zaiser buvo pašalintas iš Rytų Vokietijos saugumo tarnybos (SSD) vado vietos ir pakeistas Ernst Wollweber'iu, kuris sekančius 5 metus vadovavo sovietų kariui prieš Gehleno organizaciją. Tai sutrukdė ir tos organizacijos perėmimą visiškai Vakarų Vokietijos žinion iki pat 1956 metų.

(Sekančiam Nr.: Milijonas markių už Gehleno galvą).

Sporto...

(Atkelta iš 3 psl.)

prasiskverbt. Jeigu sporto lietuviškoji gyvoji jėga — administraciniai organai ir aktyvioji rikiuotė — sportininkai varžybose, stipriau susiims, o tam turime nemažai įdomių duomenų, tai ir ateities užmojai, bei visuomenės sluoksnis talka, tikriausiai laidos užsibrėžtų tikslų sveiką ir brandų pilnaties organą.

Prisiminkime, kad nūdien jau skaičiuojame net 26 metus nuo pirmųjų dienų įsikūrimo, tad laikotarpis nėra jau toks trumpas, matant, kad mūsų materialiniai laiptai veik visus gerokai į pasiturinčiųjų klasę įrikiuoja, bet pats sporto grynasis veidas, kaip administracijoje, taip nemažame skaičiuje vienetų (sporto klubų) turi nemažai silpnų vietų.

Atstovams reikėtų išnešti — nutarti, kad visi esantieji sporto vienetai, kurie vienu ar kitu pažūriu tam tikrose vietovėse pasireiškia, būtinai turėtų būti ŠALFAS nariai ir priimti

Sąjungos pagrindinius siekimus. Blykstelėjimas, kurį tikriausiai galėtumėm pavadinti skurdžiu atstovavimu mūsų sporto organizacijos, prisistatant spaudoje su "varžybine veikla" ir ne-lietuvišku sporto padalinio vardu, kurį nesenai spaudoje teko matyti, jau yra visokeriopas nusikaltimas. Toji bendruomenė ar kitos mūsų kultūrinės bei visuomeninės organizacijos irgi neša moralinę ir tautinę atsakomybę, jei mūsų sporto vienetai nesijungia į esančią šeimą ir palaidai susiorganizavę priima lietuvių sporto klubų gyvavimo titulą.

Gyvoji lietuviybė ir tautinė sąmonė bręsta tik grynų lietuvių didžiulių pasiaukojimu, ko Sąjunga siekia, taigi, įvairių sporto šakų teisėjai, ypač krepšinio — tinklinio, kur mes jau vardą turime, mūsų metinėse žaidynėse turėtų būti lietuviai. Per daug išmetimo pinigų, aišku, už paramą — talką, bet nemažai tų darbų, patys ramiai ir garbingai galime atlikti. Planas 1978 m. lietuvių olimpijadai (laisvuose kraštuose gyv.), kaip opiausias punktas, būtinas realių ir pagrįstų studijų.

Svarbu, kad atstovai gerai pasirengtų visiems svarbesniems klausimams aiškintis ir darbų eigai nustatyti, numatant priemones ir būdus, tada ir suvažiavimo nutarimai bus realūs.

CLERICAL WAREHOUSE

Duties consist of counting cancelled trading stamp books and coupons. No experience needed but must be good at detail and light figure work. Steady employment. Opportunity for right person. Call 216-881-3006, ext. 66, between 11 a. m. - 4 p. m. Monday thru Friday only. (42-47)

Aukojo Dirvos atstatymui

Dirvos atstatymo fondui aukojo:

ALT S-gos Clevelando skyrius 500.00
Čiurlionio Ansamblis .. 50.00
G. V. Plečkaičiai,
Cleveland 20.00
S. Pabrinkis, Cleveland 20.00
V. R. Butkai, Cleveland 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PAREMKITE DIRVOS ATSTATYMA

Dirvos pilnam atsistatymui, savo namo įsigyjimui ir spaustuvės įrengimui reikia 95,000 dol. Jau surinkta ir laikoma atstatymo fonde 64,000 dol. Dar trūksta 31,000 dol.

Padėkite šią sumą greičiau surinkti. Aukas galima įteikti Atstatymo komitetams Chicagoje, Clevelande ar tiesiog Dirvai pasinaudojant šia atkarpa. Iš anksto širdingai dėkojame.

DIRVA

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. auką Dirvos atstatymui.

Pavardė ir vardas

Adresas

TIK NAUJIEMS SKAITYTOJAMS!

Už VIENĄ dolerį
DIRVĄ gausit
iki šių metų galo

Atsiųskit savo, ar savo pažįstamo, kuris dar neprenumeruoja Dirvos, adresą su 1 dol. ir nuo kitos savaitės gausit Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

KŪRYBA IR MOKSLAS

LIETUVIŠKI PASAKOJIMAI IŠ SKVITELTAUNO

Rašytojas Albinas Baranauskas rašo lėtai, nors ir išsamiai: jo romanų trilogijos "Rudenys ir pavasariai" pirmoji dalis pasirodė prieš metus su keliais mėnesiais. Šiom dienom išėjus antrajai daliai, trečioji dar teberašoma ir, reik tikėtis,

A. RIMTENIS

pasirodys po kokių metų. Mieliau, žinoma, būtų turėti visą kūrinį iš karto, ir palyginti ilgokos pertraukos taip greit neišblukintų ankstesnių vaizdų. Neseniai rašytojui jau už pirmąją dalį paskirta Lietuvių Rašytojų draugijos premija.

Antrieji lietuviški pasakojimai iš Skviteltauno rieda ta pačia linkme, kaip ir pirmieji. Iš karto tęsiama jau pirmojoje dalyje pažadėta Roko Kukio gyvenimo istorija. Su kai kuriais šalutiniais intarpais jai paskirta kone pusė knygos. Šis Pultinevičiaus mokyklos suolo draugas per pirmąjį bolševikmetį buvo prisidėjęs prie "naujosios santvarkos" statybos, bet, patyręs apie spendžiamas intrigas, Pultinevičiaus žodžiais, "užbaigė krikščioniškai". Šio veikėjo charakterio paveikslas bene plačiausiai atskleistas lig šiol išleistose trilogijos dalyse.

ALBINAS BARANAUSKAS
RUDENYS IR PAVASARIAI

Pora Pultinevičiaus epizodų su "vaizbūnais" panėši kone į fantastinių romanų ištraukas. Autoriui spėjus susigriebti, kol dar neuveita "per toli", kyla kito veikėjo, Siaurusevičiaus, "faktais" paremto gyvenimo nupasakojimas, einas irgi per kelis skyrius. Šis "talentingas agitatorius" tampa net krikščionių demokratų kandidatu. Kūrinio veiksmą pajvairina tokie įvykiai, kaip Pultinevičiaus uošvio Kalasausko atvykimas iš Chicago su iš Lietuvos parkviesta jo žento žmona. Autorius sakosi, kad jo plunksna esanti "per silpna atkurti po to sekusią sceną", t. y. tokį retą susitikimą. Šią "negalę" išperka pora priešpaskutiniųjų skyrių, kur gerai pavaizduota "agitatoriaus" veikla.

Veiksma vienisumą perkerta du intarpai (14 ir 23-24 skyr.), kuriuose parodyti dviejų autorių — knygos veikėjų — poetinės ir prozinės kūrybos bandymai, kur prozininkas "nuneša" poetą. Fabulos nevientisumą — metimąsi iš vieno žemo

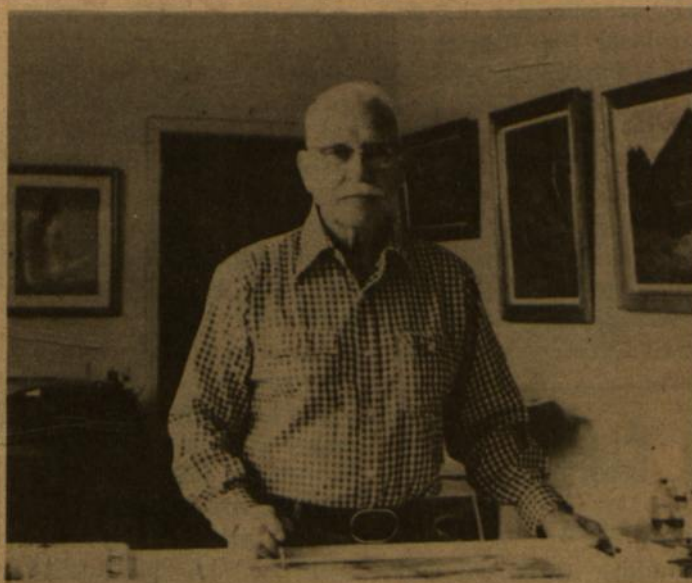
myno į kitą, iš tolimos laiko distancijos į artimą ir pan. — padeda išlyginti tokios autoriaus savybės, kaip pasakojimo sodrumas, arba tokios stilistinės priemonės, kaip akylus humoras, žodindumas. Pav.: "į šiaurės vakarus nuo seniūno Retikevičiaus (tuoj už pastarojo kluono) prasidėjo pelkėti brūzgynai, kūlynai, rečiai, kupstynės bei samanykščiai, teprieinami vietovę gerai žinantiesiems" (p. 113). Kai kurių žodžių skaitytas betgi neris ir žodyne, pav., pleperis, alsterinis, smalėkai, pavėtros ir kt. Kas reiktų daryti? Atrodo, kad žodingieji Pulgio Andriušio tipo rašytojai turėtų savo raštams parūpinti ir aiškinamąjį žodyną. Jis ypač praverstų mūsų jau svetur augusiam jaunimui.

Prie veikalo kompozicinio išlyginimo prisideda ir autoriaus linkimas į nuosaikų, santūrų humorą, kurs lengva spalva nudažo visą pasakojimą. Kadangi autorius jau pat pradžioj buvo užsiėmęs parodyti įvairių partijų atstovus iš kiek linksmesnės pusės, to nusiteikimo atoliopio nestinga ir šiame tome. Tas autoriaus nusiteikimas kiek primena servantišką užmojį — pro Don Kichoto akinius žvilgtinti į mūsų partijas ir rasti, kas ten gero ar peiktino.

Beje, į kalbos ir rašybos dalykus, užsimintus pirmosios dalies aptarime (Dirva, š. m. sausio 15 d., nr. 3) autorius, atrodo, nebus kreipęs dėmesio ar neturėjęs tam ir laiko, gal jau kūriniiui esant spaudoj. Dėl to ir čia rašoma: labiausia (vt. labiausiai), senai (vt. seniai), debesiai (vt. debesis), dėmesis (vt. dėmesys), atspindis (vt. atspindys), parymė (vt. parimė), tystantis (vt. tįstantis), nė su kumščiais, nė su žodžiais (vt. nei — nei), pasėdėk, kol nesutvarkysiu (vt. pasėdėk, kol sutvarkysiu) ir kt. Kai kurie iš šių nukrypimų nuo bendrinės kalbos rašybos gal būt priklauso autoriaus nusistatymui, kai kas gal sietina ir su korektūros riktais (šių pasitaiko ir daugiau, ypač skiriamųjų ženklų srity). Šiaipjau skaitytojas pasigėrės autoriaus sklandžia ir sodria kalba, būdingais dialogais.

Albinas Baranauskas. Rudenys ir pavasariai arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur. II dalis. Chicago, Lietuviškos Knygos Klubas, 1976. 347 p. Kaina \$6.00.

P. S. Šio veikalo pirmosios dalies recenzijoje (Dirva, Nr. 3) buvo įsibrovus korektūros klaida: Vietoje A. Baranauskas išspausdinta A. Barauskas.

Dail. Julius Šukys savo studijoje.

DAIL. JULIAUS ŠUKIO DEBIŪTAS CLEVELANDE

Clevelando visuomenė pasižymi dideliu domėjimusi menu, todėl netenka stebėtis, kad mūsų menininkai su entuziazmu, net ir iš tolimų vietovių, radosi čia su savo kūriniais. Šį kartą Clevelande savo tapybą parodys Julius Šukys, kurio akvarelių beveik fotografiškas realizmas slepia savyje lyriškai — romantines žymes. Šukio realistinis priėjimas prie gamtovaizdžio ar natūremorto išbaigtame kūrinėje lieka savitai individualus, savo aplinką praleisdamas per precizišką, bet ir taip pat savo asmens individualybę nušifuotą prizmą.

Gimęs 1913 metais Clevelande, Julius Šukys, būdamas šešerių metų, su savo tėvais išvyko į Lietuvą, Vaireikių kaimą, kuriame jo seneliai turėjo ūkį. Nuo pat mažens domėjėsis menu, jaunas Julius, besimokydamas Panevėžio gimnazijoje, turėjo laimės mokytis pas garsųjį Zikarą. Grįžęs į Ameriką, Julius Šukys studijavo chemiją ir toje srityje įsigijo daktarą. Nuo Panevėžio laikų nenustojęs domėtis menu, jis ilgus metus ėmė privačias pamokas, o vėliau lankė vakarais meno mokyklą, ir sekmadieniais važiuodavo į "gyvas klases" su modeliais. Tačiau jį daugiausia domėjo gamta ir jos detalės. Keletą metų jis mokėsi pas akvarelistą

Albert Bross, Jr., ne tik lankydamas jo klases, bet drauge su juo keliaudamas su tikslu studijuoti gamtą, ieškoti tematikos, tobulinti tapybos techniką. Su garsioju akvarelistu John Pike 1964-1966 metų laikotarpyje J. Šukys lankėsi Ispanijoje, Portugalijoje, Morocco ir Skandinavijos kraštuose, toliau tobulindamas savo techniką ir plėsdamas savo, kaip menininko, akiratį garsaus mokytojo globoje.

1968 metais atrankos keliu, iš 2000 bandžusių įstoti į Amerikos Akvarelistų Sąjungą, Julius Šukys buvo priimtas į tos sąjungos 300 narių skaičių. Jo eilė parodų tieje New Jersey, tiek kitose valstijose praėjo su dideliu pasisekimu. Tuo netenka stebėtis, pamačius Šukio akvareles. Jos ne vien malonios poilsio ieškančiai akiai, bet ir patrauklios savo blaivia, šviesio nuotaika kontūrų grynumu bei pasirinktos temos gyvumu. Atrodo, kad medžių šakos kiekvienu momentu sujūdės, nematomos vėjelio rankos pajudintos. Net ir senos daržinės aplopytas stogas gali pradėti girgždėti, jei ranka paliestum jos medžių šešėlyje aptemdytą sieną. Tik vandens vaizdai rodo tam tikrą statišką su-

(Nukelta į 6 psl.)

Kas diriguoja šiai 'medžioklei'?

Washington Post spalio 24 d. paskelbė ilgą (1,5 psl.) straipsnį "The Hunters and the Hunted" apie medžioklę tų asmenų, dabar gyvenančių JAV, kurie prisidėjo prie žydų persekiojimo nacių okupacijos metais. Straipsnio autorius Stephen Klaidman išvedžioja, kad 'medžiotojai' veikia savo privačia iniciatyva ir dauguma jų patys nėra žydai.

J. Šukys...

(Atkelta iš 5 psl.)

stingimą, tarsi dailininko ranka sustabdė vieną akimirką, kurios metu nustojo bėges laikas. Jie dvelkia dvasine ramybe ir vidine lygsvara.

Reikia tikėtis, kad Julijūšų, svečių iš New Jersey, Clevelando meną mylinti visuomenė, sutiks palankiai, aplankydamą jo parodą š. m. lapkričio mėn. 14 dieną Lietuvių Namuose.

A. Balašaitienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Vienas iš jų yra Charles R. Allen jr. 47 metų, tikybės kvakeris, kairiųjų pažiūrų, nors ir nepriklausąs kompartijai, buvęs kairiųjų savitraščio The Nation redaktorius. Jis matęs Dachau stovyklą kelias valandas po jos išvadavimo ir nuo tada įsipareigojęs gaudyti tuos, kurie prie siaubo prisidėjo.

Allen yra parašęs knygą: "Heusinger of the Fourth Reich: Step by Step Resurgence of the German General Staff". Kaip žinia, gen. Heusingeris buvo šamokslininkas prieš Hitlerį ir po karo NATO karinio komiteto pirmininkas. Knyga pasirodė tuo laiku, kada, kaip sužinos mūsų 'šaltojo karo' skaitytojai, sovietams labai rūpėjo suardyti amerikiečių-vokiečių bendradarbiavimą. Maždaug to pačiu laiku t. y. 1962 m. žydų kairiųjų sparno magazinas Jewish Current paprašė Aleno iširti du dokumentus, kuriuos vienas asmuo palikęs jo redakcijoje. Vienas jų buvo latvių, kitas lietuvių kalboje. Juos Alleniui išvertė draugas iš Kolumbijos universiteto. Patikrinęs su

Nuerembergo teismo protokolais, jis nutaręs, kad jie autentiški!

"Lietuvių dokumentas kaltino Romos Katalikų vyskupą Vincentą Brizgį bendravimu su naciais, įsakant Lietuvos katalikų dvasiškių jokių būdu nepadėti žydams."

"Brizgio dokumentas (Brizgys document) mane iš tikro pastumėję į tai (nacių kolaborantų medžioklę)" pareiškė Allen Klaidmanui. Jo paskatintas Allen sekančiais metais (1963 m.) paskelbė tris straipsnius Jewish Currents Magazine tema: "Nazi War Criminals Among Us."

Daug vėliau — 1971 m. — į medžioklę įsijungė Imigracijos ir Natūralizacijos tarnybos — INS — juriskonsultas (trial judge) Vincent A. Schiano, italų kilmės. Jo pastangomis į Vokietiją buvo grąžinta viena vokiečių, buv. koncentracijos stovyklos tarnautoja, vėliau ištėkėjusi už JAV piliečio — Hermine Braustein Ryan. Schiano tardytojas — investigatorius buvo tūlas de Vito, kurio žmona yra Frieda iš Vokietijos. Chiano ir de Vito savo pastangomis nesulaukė simpatijos iš INS vadovybės ir jie turėjo pasitraukti.

Talkos tačiau jie susilaukė iš dvejų kongreso narių Elizabeth Holtzman (dem. N. Y.) ir Joshua Eilberg (dem. Pa.), kurie tuo reikalu informacijų gavimui nuvyko į... Maskvą. Po to: "Substantial progress has been reported".

Kol kas niekas, išskyrus Ryan, iš JAV nebuvo ištremtas, nors slapta linkniuojama 59 pavardės, viešai spaudoje paminėtos tik kelios. Medžiotojai skundžiasi, kad dabar jau labai sunku nustatyti faktus, ypač trūksta liudininkų, kurie galėtų asmeniškai patvirtinti, nes neužtenka "depositions, sworn statements, affidavits" t. y. raštiškų pareiškimų.

Straipsnis baigiamas tokinu De Vito pareiškimu: "Mano karjera baigta, bet turint galvoje nūdienius rezultatus, aš manau, kad neveltui dirbau. Aš turėjau pasirinkimą. 12 milijonų koncentracijos stovyklų aukų pasirinkimo neturėjo." Įdomu, kodėl Stephen Klaidmanui į galvą neatėjo mintis šiek tiek daugiau pasiinformuoti pas ateivius į šį kraštą. Vietoje to jis šviesos laukia iš Rytų, kur daroma viskas, kad pabėgėlius sukompromituoti?

Akcija prieš šiame krašte gyvenančius buvusius ar tariamai buvusius nacių kolaborantus tęsiasi toliau. Pirmadienį N. Y. Times tuo reikalu paskelbė ilgesnį straipsnį, antrašte: Some

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

Kas man labiausiai patiko?

Labai daug kas manęs klausė ir klausia, kas per šiuos šešis kelionių mėnesius buvo man įdomiausia? Labai daug ir labai įvairių nutikimų aš turėjau, mačiau labai daug ir įvairių pasaulio kraštų, bei jų žymybių, tačiau iš visos mano ilgos kelionės aš galėčiau išskirti tris dalykus, kurie man daugiausiai įstrigo į mano atmintį. Pirmas ir neginčijamas dalykas, dėl kurio aš, daugumoje ir pradėjau savo kelionę, tai buvo Montrealio olimpijada. Tai buvo trečioji mano pilna olimpijada, kurią aš ištiesai stebėjau, aprašiau spaudoje ir kurios metu, kaip ir ankstyvesnėse, aš turėjau labai daug neužmirštamų momentų, susitinkant su savais lietuviams sportininkais iš viso pasaulio kraštų. Jei-

suspected of Nazi War Crimes Are Known as Model Citizen. Tai tik įrodo, kaip mažai orientuojamasi apie būvusią situaciją Rytų Europoje. Pvz., latvis Edgar Laipinieks, buvęs Latvijos kariuomenės žvalgybos karininkas, pristatomas kaip "kovotojas su partizanais". Lyg tarp partizanų nebuvo jokio skirtumo. Jų juk buvo abejose pusėse. Ir abi pusės griebėsi priemonių, kurios nepateisinamos taikos metu. Atrodo, kad ir Laipinieks vėlesnis bendradarbiavimas su pačių amerikiečių CIA irgi laikomas nuodeme. Kitas latvis, Karlis Detlavs, kaltinamas dalyvavęs pro-nacių Latvian Legion, visai nesuvokiant, kad panašūs daliniai buvo ne tiek "pro-nazi", bet visų pirma priešbolševikiniai ir tautiniai. Didžiausiu nusikaltėliu, atrodo, laikomas stačiatikių vyskupas Trifa, kuris jaunystėje buvo Rumunijos 'Geležinės Gvardijos' veikėjas. Jis tai nusišėpęs kaip 'tariamasis DP' atvažiudamas 1950 m. į JAV ir 1957 metais, gaudamas pilietybę. Atrodo, kad vokiečiai mažiau kaltinami bendradarbiavimu su Hitleriu, kurį savanoriškai išrinko savo vadu, negu tie, kurie stengėsi išlaviruoti tarp dviejų blogybių hitlerizmo ir stalinizmo. Nenuostabu, kad tie žmonės čia pasirodė kaip pavyzdingi šio krašto piliečiai, atsidūrę kitose sąlygose. Žinoma, tai nepateisina savanoriško žydų žudimo, tačiau teisingumas reikalauja ir atsižvelgti į aplinkybes. Teisingai pastebėjo esto Linno kaimynė Mrs. Wuestmann N. Y. Times korespondentui, Linną užtardama: "War is war and everybody gets mixed up in somehow anyway."

gu jau mano buvusi miela ir tokia maloni šeimininkė Montrealyje G. Čapkauskienė iš garsiosios operos solistės kone nepavirto sportininke ir, gal pirmą kartą savo dabartiniame gyvenime, įstengdavo keltis anksčiau ir vietoj saldžių sapnų apie olimpijadą, važiuodavo į stadionus stebėti ten buvusių olimpinį varžybų, tai jau man, veteranui sportininkui, nors ir kovojant kiekvieną dieną su nemigu, ši, kaip ir kitos olimpijados, buvo labai svarbios ir jas aš stebėdavau su didžiausiu pasitenkinimu ir malonumu.

Antras iš mano kelionės svarbiausių dalykų jau buvo lietuviškas, tai Chicagoje buvusi Tautinių Šokių šventė. Ji man suteikė tikrai dar iki šiol nematytą ir didingą įspūdį, kuris nežinau ar kada galės išnykti iš mano atminties. Ne man vienam, bet, manau, ir kitiems 12,000 žiūrovų, kurie su tokiu dideliu pasigerėjimu stebėjo šią lietuvišką tautinių šokių manifestaciją, dviejų tūkstančių šokėjų grakščiai sušokti šokiai sukėlė tokį pasigėrėjimą, kad vargu ar kada nors aš galėsiu ką nors gražesnio dar pamatyti. Visa tik bėda, jog aš jaučiausi tikrai vienišas, negalėjau pamatyti šokių grupės, kurios priekyje būtų nešamase užrašas su žodžiu "Australija". O tokia grupė ne tik galėjo, bet ir turėjo būti. Tiek to, tikiuosi, kad ateityje kas nors bus iš mano draugų laimingesnis ir sekančioje šventėje tokį užrašą tikrai pamatys.

Gi trečias įspūdingiausias mano matytas dalykas buvo Disneyland. Skaitytojai, ypač australiečiai, tikrai nusišėpsos paskaitydami ir pasakys, kad jau visai tas Laukaitis suvaikėjo ir pradėjo labai žavėtis vaikiškais dalykais. Tikrai būtų labai malonu, kad taip sau atgal grįžtu mano vaikystė ir tokį Disneyland galėčiau stebėti pro vaikiškus akinius. Deja, to nebuvo ir nebus. Los Angeles mieste, be visų kitų galybės mano draugų ir prietelių, turiu ir savo buvusį sportinį kolegą, Australijos pabėgėlį, inžinierių Algį Seką, su jo puikia žmona, kuri, nežiūrint to, kad augina penkis vaikus, kai Algis nori padaryti juos sportininkais, šių metų pabaigoje baigia universitetą ir nori pradėti pati ant savęs bosavot. Apsilankęs jų puikiame name, Algiui dykumose, kur jis dirba, gavus kažkokių tai saulės ir vėjo pagimdytų bacilų, kurių nei skočiukas nei stengė užmuš-

(Nukelta i 7 psl.)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.
Lakewood, N.J. 0870 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.
Waterbury, Conn. 06710 — 555 Cook St.
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court

Tel.: 612-432-7083
AL 4-5456
CH 3-2583
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 8-2256
246-9473
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
345-2028
PO 3-4818
CL 5-9586
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
432-5402
441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440
609-585-4867

Bekeliaujant....

(Atkelta iš 6 psl.)

ti, palikome jį lovoje prakaituoti ir su žmona, bei jų sūnumi, išvažiavome apžiūrėti šį stebuklingąjį Disneyland. Važiuoja tūkstančiai automobilių taip kad judame vežlio žingsniu. Pagaliau jau ir šiame didžiajame pasakų mieste. Ir koks nusivylimas, kai pasako, kad šis vakaras yra privatus ir skirtas netoliese stovinčiam marinų daliniui. Ką daryt? Pasakau, kad esu iš Australijos, niekad čia nebuvau ir pan. Ir kągi, visi trys esame pakviesti būt marinų draugais. Tikra laimė, nes niekur nereikia mokėt, jokių didelių eilučių prie pasakų jėgimų nėra ir mes per šešias valandas įstengėme pamatyti tai ko normalią dieną būtų įmanoma pamatyti gal tik trečdalis, nes čia yra tokia didelė masė žmonių, kad visur tik reikia laukt ir laukt. Laiminga mano žvaigždė ir čia manęs neapvylė ir, būdamas marinų svečias, aš tiek prisiziūrėjau taip trumpai kirptų galvų, kad aš pats, jau truputį su ilgesniais plaukais, jaučiausi kaip generolas savo didybėje. Pats Disneyland yra kažkas nepaprasto, ne vien tik vaikams, bet ir suaugusiems, todėl kiekvienam turistui, būnant Los Angeles yra būtinas dalykas pamatyti šį jaunimo dienų "stebuklą".

Ir štai po gražaus Disneyland, po teatro, po visų džiaugsmingų ir mielių subuvimu, mano jaunystės dienų draugas St. Ilgūnas, kartu su žmona, padaro savo namuose paskutinį ir taip nuoširdų atsisveikinimą, kurio metu prisimename daugybę jaunystės dienų išgyvenimų ir vėliau įsodinę į lėktuvą, paleidžia į San Francisco. Kelionė trumpa ir štai jau aš šiame garsiajame Amerikos mieste, kuris yra "Sister city" mano Sydnėjui ir kur manęs ir vėl laukia kita Australijos "pabėgėlė" Lila Pažemėnienė. Prikišę kone pilną jos automobilį savo kelionės daiktų, pasileidžiame į jos ir vyro Reniaus rezidenciją. Nors abu ir gyveno anksčiau Australijoje, kur ir dabar yra likusi Lilos mama ir du broliai, tačiau Amerikoje jie yra įsikūrę tikrai labai gražiai, tarp kitko turėdami ir "bosų" vietas savose darbovietėse. Tik nespėjus atsisveikinti, čia ir vėl prasideda sutiktuvės. Skanus maistas, daug įvairių bonkų, bonkelių taip ir neleidžia padoriam žmogui laikytis giminės daktaro nurodymų, kad negalima to ir to daryti, to valgyti ir pan. Ką darysi, labai gražiai pasitenkinam savais namais čia visko yra, tik žmogus turėk sveikatos ir spėk laikytis prieš savo draugus.

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTA NOVELĖ

Grižimas

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

Mūsų jaunystės dienos, lyg tristiebiai buriniai laivai, kadaise buvo išplaukę kelionėn, per gyvenimo vandenyną. Lyg laivai, pakrauti pasakiškais lobiais, auksu, sidabru, brangakmenių skryniom — nuostabiom svajonėm, dideliais troškimais.

Netoli išdidūs laivai tenuplaukė. Naktį pakilo audra: sudraskė bures, sutrupino stiebus į šipulius ir sutriuškino laivus ant klastingų sąsmaukos uolų. Viskas nugarmėjo į vandens gelmes. Todėl metų metais mus neramina mintis, kad kažkur giliai, jūros dugne, nugrimzdę neįkainojami turtai. Tyliom vienatvės valandom mes kas kartą grįžtam į aną lemtinę pakrantę. Lyg nebylūs narai, vėl išplaukiame jūron, vėl neriam į gelmę — bene aptiksim vietą, kur kadaise sudužo mūsų svajonių laivai?

Žinom, kad medis jau seniai sutrūnijo — net didžiuliai laivų griaučiai sukrito ir ištirpė su rūko druska. Tačiau fantastiškos brangenybės, nors ir pabirę į šalis, nors ir užpustytos smėliu — kažkur tebežioruoja.

Deja, deja — negalim jų surasti!

Nevilty vėl iškylam į vandens paviršių ir per miglas vienas su kitu liūdnam susišaukiame. O-eee!... Gal mes ne ten ieškom? O gal bangos nubloškė mūsų turtus už devynių mylių?

Kartais žalioj gelmėj mums pasivaidena inkaras, įstrigęs tarp plevenančių jūros žolių; kartais dugno smėly, rodos, blykstelė auksinis pinigas; rodos, nuvinguriuoja žvilganti grandinė...

Plaukim toliau, nerkim dar giliau — ten, kur vandenynas, pasiglemžęs pasakišką grobį, lėtai sūpuoja mūsų jaunystės sapnus.

Štai! Kažkas sužėrėjo dantytų akmenų tarpekly. Gal tai keistos žuvies pelėkai, o gal karališkas smaragdas?

O-eee, praeities ieškotojai, o-eee! Niekio nerandam — net neatpažįstam vietos! Ar tikrai čia — kadaise nugrimzdė tristiebiai mūsų laivai?

* * *

Po daugelio metų vėl atklydęs Montrealin, sėdžiu pritemdymame viešbučio bare. Lėtai gurkšnoju kanadišką alų, rūkau "Players" cigaretes, prie kurių kadaise buvau taip pripratęs, kad kartą, įžengęs į keltuvą, vietoj ketvirtito aukšto, patarnautojui šūktelėjau: "Players, please." Keista, ši vakarą man jų dūmas tarsi sprangus.

Baras įtaisytas aukštai — po mano kojom mirguliuoja Montrealio šviesos, lyg į tamsią pievą būtų suskridę tūkstančiai plazdančių jonvabalių.

Juoda kalno nuopiova su žiburiuojančiu kryžium atrodo visai arti. Nejaukia, grėsmingai arti. Beveik pasiekiamo ranka.

Jaučiuos, lyg dykumų klajoklis-bėduinas, neapsakomai ištroskęs praeities mirazo. Gal staiga šmėkstelės matytas veidas, gal netikėtai pasigirs pažįstamas balsas? Rodos, net iš tolimo aido, net iš kelių mažų akmenėlių pajėgčiau susidėstyti anų laikų skeveldrą.

Užsiregistravęs ir pasidėjęs lagaminą savo kambary, kurį laiką kažko lūkuriavau viešbučio laukiamąjoj salėj. Nusipirkau laikraštį, peržvelgiau sporto skyrių; ėmiau vartyti telefonų knygą, bet niekam neišdrįsau paskambinti.

Senų mano draugų Montrealy nebeliko. Išskyrus Albiną Vaičaitį. Jo pavardės, aišku, knygoj nesuradau. Et, Albinas! Jis, tikriausiai, gyvena "ant kambario", kaip ir prieš dvidešimt metų. Buvau besukęs daktaro Balčiūno numerį, bet persigalvojau. Bala nematė! Buvo jau po dešimtos. Nejau vien dėl to, kad žmogus kadaise gydė man dantis, kelsiu jį iš miego?

Pakabinau ragelį, išsitraukiau skambtelėjusį dešimtuką ir užsikėliau į barą.

Daug į mane panašių pakeleivių šį vakarą stumdosi viso pasaulio viešbučiuose. Jiems barai ir įrengti. Visiems, kuriuos staiga perpučia vienišumo skersvėjis, kai

tūkstančiais šviesų mirgančiame mieste nėra nei vieno lango, į kurį galėtum pasibelsti; kai storoj telefonų knygų nėra nei vieno skaičių derinio, kurį išsukus, galėtum džiaugsmingai sušukti ragelį: "Tai aš! Mano mielas, senas drauge, tai aš!"

Užsisakau dar vieną "Molsono" buteliuką.

Apačioj, kiek akimis užmatai, mirguliuoja Montrealy žiburiai — jonvabaliai, jonvabaliai...

Kur, kada — aš tokį alpulingą šviesos virpėjimą esu matęs?

A, taip! Tėviškės girioj, šiltą birželio naktį, kai vyresnysis brolis buvo mane pasiėmęs naktigonėn. Tarp kadugių, tarp vešlių paparčių, neramiai plevėna maži šviesos taškai, o miškas, lyg didžiulis žalias lopšys, ilgai sūpavo ilgesingą bernų dainą. Primerkęs akis, žiūrėjau į žalsvai švytintį žiburėlių spiečių, kaip apkerėtas. Jonvabaliai...

Panašią šviesą mačiau dar kartą. Tą paskutinę vasarą, tą paskutinę naktį. Didysis kelias buvo visai užsikimšęs: vokiečių gurguolės, pabėgėlių vežimai, dviratininkai, pėstieji... Mažoj Jūrės stotelėj paėjau tuščiais geležinkelio bėgiais į mišką. Nakties glėby, tarp alksnių ir žvaigždžių, žydėjo jauna liepa. Viena jos šaka buvo palinkusi žemėn. Aplink ją, lyg auksiniai bitinėliai, tyliai sukosi maži šviesos taškai.

Stovėjau, kaip apstulpęs, bijodamas sudrumsti girios alsavimą. Staiga regėjimas dingo. Nuvirpėjo, nuplevėno miško gilumon. Lyg paskutinis tėvynės atsisveikinimas...

Aš nusiskyniau kvepiančią liepžiedžių kekutę ir grįžau geležinkelio bėgiais atgal. Nors ir suvytę, nors ir sudžiūvę švarko kišenėj, tie maži žiedai taip ilgai ir taip graudžiai man kvepėjo!

— Esi sentimentalus, — juokdavosi Albinas. — Ne lyriškas, kaip pats norėtum tikėti, bet paprasčiausiai, kvailiausiai — sentimentalus. Jonvabaliai, liepžiedžiai — visi tavo prisiminimai yra tik pasaldinta arbata.

Albinas! Įžūlus piemuo — taip mes jį kartais vadindavom. Trobelninko sūnus, nuo aštuonerių metų atiduotas ganyti, ūkininkų pertas rykštėm, muštas pančiu. Motina, pasakodavo jis, ateidavo ežiomis nuo pagirio ir, pasiguldžiusi savo varganą vaiką ant kelių, verkdamas išutėliaudavo jam galvą.

Vėliau Vaikelio Jėzaus amatų mokykla, dar vėliau Suaugusiųjų gimnazija, šančiuose šaltkalviaujant: nuolatinis vargas ir nedateklūs.

— O, aš kietas! — didžiudavosi Albinas. — Net per dudens liūtis bėgiodavau basas ražienom, vaikydamas galvijus. Suskirdę padai, blauzdos viksvų supiaustytos, peršlapusi rudinė... Socialinė neteisybė buvo mano pamotė — esu visam gyvenimui užgūdintas.

Mes įtardavom, kad jį bus mušę ir vokiečiai. Sugautas, išvežtas priešlėktuvinėn tarnybon, Albinas kareiviau nesunkiai: skuto bulves dalinio virtuvėj. Bet, kai išeidavo kalba apie vokiečių kariuomenę, jo akys tuoju pat susiaurėdavo:

— Gyvuliai, — prakodavo jis pro dantis. — Tikri gyvuliai...

Montrealy Albinui nelauktai pagelbėjo Vaikelis Jėzus. Šaltkalvis? Tokių reikia, tokių labai reikia! Jis iš karto gavo gerai apmokamą darbą Pratt & Whitney įmonėj, bet netrukus pasiliiuosavo. Vidurdieniais, esą, jį apima keistas silpnumas. Saulės zenitas — per aštri valanda. Žemės ašis statmenai pasisuka: visa tai pakerta sąnarius, pervargina kraują... Neįtikėtina! Lyg kalbėtų kokios mirštančios didžiūnų giminės bekraujė atžala, o ne Vaičaitukas, vaikystės vidurdienius prabėgiojęs Suvalkijos pūdymuose.

Man išvažiuojant, Albinas dirbo naktimis, prekių sandėly. Uždirbdavo tik trupinius, bet miegodavo ilgai,

(Nukelta į 8 psl.)

■ Iaiškai Dirvai

PATIKSLINIMAS APIE LOS ANGELES TAUTINIUS NAMUS

Dirvos Nr. 41 š. m. spalio 14 d. Jurgio Gliaudos rašinyje "Los Angeles našios visuomenės ir kultūrinės veiklos paraštėje" yra netikslumų, kurių nors keletą norėčiau patikslinti.

J. Gliauda rašo, kad prieš penkiolika metų Los Angeles Tautinius Namus pirkto "ad hoc susiorganizavusi savo pastogės entuziastų grupė, akcininkai ir jų veiklos vetrunge: statutas".

Toliau rašoma, "kaip mums, karalių tautai, tin-ka, būta ginčų dėl pirkinio spaudoje. Per vietinį radiją kovėsi visad nuostabiai taikus dr. Petras Pamataitis. Jis įtikino visuomenę pirkinio racionalumu, namų pirkimo statuto atitikmeniu mūsų kolonijos interesams. Doktoras, teisininkas, nu-statė gerą prognozę."

Atrodo, kad p. Gliauda buvo netiksliai painformuotas. Faktinai gi būta kitaip.

Los Angeles Tautinius namus organizavo vietos Tautinės Sąjungos skyrius. LTS Los Angeles skyriaus pastangomis suorganizuota Los Angeles Tautinių Namų Fondo valdyba, kuri lygiagrečiai su LTS skyriaus valdyba atliko visus parengiamuosius darbus.

Darbų eiga ir veikla tiksliai nusakyta vieno iš tų organizatorių Vytauto Aleksandrūno, jo kalboje š. m. spalio 9 d. pasakytoje Los Angeles Tautinių Namų sukaktuviame minėjime. Kalbos tekstas spausdinamas atskirai.

Namus užpirkus, nei spaudoje, nei per radiją niekas nekovojo. Būta ginčų su Lietuvių Bendruomenės Namais dėl organizacinių reikalų fondus organizuojant.

Nemanau, kad tikslus pareiškimas straipsnyje apie ALT Sąjungos skyrių ir Korp! Neo-Lithuania, kur rašoma: "Kaip ALT S-gos skyriuje, taip Korp! eilėse galima sutikti amžiaus tęstinumą: nuo veiklos veteranų iki veiklos neofitų". Neofito sąvoka šioje vietoje negali būti taikoma nei tautininkams, nei neolituanams.

A. K.
Los Angeles, Ca.

PRIEŠ ŠAIPYMAŠI IŠ BUVUSIŲ POLICININKŲ

"Iš pageltusių albumo lapų" (Dirva Nr. 40, 1976), įdėta 1933 nuotrauka, kurioje Kauno policininkas laisvės alėjoj tvarko judėjimą. Nuotraukos apačioje, taip ir turėjo būti apibudinta. Bet nuotrauką atsiuntusiam, nežinia kodėl parūpė ją šitaip aprašyti: "Jis (policininkas V. Č.) dėvi kaskę su kiveriu — tais metais įvesta nauja uniforma. Kauniečiai, pašiepdami, savo policininkus vadindavo "faraonais".

Nežinau kaip jaučiasi kiti Dirvos skaitytojai, kurie tarnavo nepriklausomoje Lietuvoje policininkais. Bet aš — nekaip. Tai nepateisinamas, neužsitarnantas įžeidimas, arba kitaip sakant, išjuokimas.

Gali atrodyti, kad kauniečiai — visi laikinosios sos-

Vytauto Aleksandrūno kalba pasakyta minint Los Angeles Tautinių Namų sukaktį š. m. spalio 9 d.

Penkiolikos metų veikla ar egzistencija yra pakankama, kad galėtume žvilgtelėti, bent trumpai, į tos veiklos prasmę ir reikalą lietuviškoje Los Angeles kolonijoje.

Aš prie penkiolikos metų pridėsiu dar penkerius me-

tinės gyventojai (be jokios išimties), iš savo policininkų šaipėsi ir kitaip nevadino. Tik faraonais. Nesamone.

Tiesa, buvo neįžymus skaičius atskirų ir tam tikrose grupėse žmonių, kurie visais laikais ir visur policijos neapkentė. Jiems nebuvo svarbų kokias kaskes policininkai dėvėjo: su kiveriu, ar be kiverio. Tai tvarkos ardytojai. Toki piliečiai savo leksikone, turėjo daugiau ir dar riebesnių žodžių negu faraonas, kada policija jų kėslams užkirsdavo kelią.

Padorūs, kultūringi ir, patriotiniai nusiteikę nepriklausomos Lietuvos piliečiai, policininkų neužgauliojo, kad tik policija užtikrino ne tik valstybės, bet ir jų asmens saugumą, viešąją tvarką, o esant reikalui visokią pagalbą. Tad klausiu: kodėl 43 metams pralinkus, prisireikė sudrumsti buvusį švarų vandenį?

Pasinaudojęs šia proga, skaitytojams, kurie mažai ar visai nėra susipažinę su policijos tarnyba bei jai pavestais uždaviniais, čia pacituosiu trumpą ištrauką iš Kosto Kalpos atsiminimų: "Policijos tarnyba visur yra atsakinga ir pavojinga. Neveltui beveik visų kraštų policija viena koja stovi kalėjime, o kita karste. Tai gal vienintelė valstybinė tarnyba, kurioje pareigūnas neturi daug teisių, o daug pareigų. Tokių istorijų, kokias skaitome spaudoje apie kitų kraštų policininkus, kurie bendradarbiauja su profesionaliais plėšikais, nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo. Nepriklausomybės laikotarpyje kovoje su nusikaltėliais žuvo daugiau kaip 120 įvairių tarnybos laipsnių pareigūnų. Pigus yra kai kurių žmonių teigimas, kad Lietuvos policijos buvo daug ir ji per brangiai kainavusi. Viešosios policijos 1934 metais tebuvo 1555 vyrai. Taigi, jos buvo nei per daug, nei per brangi". (Ištrauka iš knygos "Lietuvos Policija Įstatymų Ir Tvarkos Tarnyboje" psl. 47-48, išleista Krivulės Klubo 1974 m. Chicagoj).

Vytautas Čėsnavičius
Richmond Hill, N. Y.

Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai

tus, kurie buvo patys svarbiausi ir sunkiausi — tai idėjos įgyvendinimas, telkimas lėšų ir kopimas į tikslą. Taigi — švenčiame dvidešimties metų sukaktį.

1956 m. kovo mėn. visuotiname Los Angeles Tautinės Sąjungos narių susirinkime, smulkiai išgildenus ir išklačius įvairių nuomonių, sutartinai pavesta naujai valdybai imtis konkrečių žygių namų įsigyjimui. Pasimokius iš anksčiau darytų tokių namų statymo ar pirkimo bandymų, nutarta veikti vienems, tai yra nekviešti kitų organizacijų atstovus, nes kuo daugiau asmenų ir pažiūrų, tuo sunkesnis konkretus darbas ir darbo pasekmės virsta ginčais ir nesutarimu.

Per pirmuosius penkeris metus valdyba buvo renkama iš penkių asmenų. Štai tie asmenys, kurie dirbo su pasiryžimu, aukoją laiką, pinigą ir sveikatą, kad jiems pavestas uždavinys būtų atliktas kaip galint geriau ir greičiau: a. a. dr. Juozas Jurkūnas ir a. a. Alfas Latvėnas; dr. Petras Pamataitis, Alfonsas Valavičius, Bruno Gedeminas, Bronius Dūda, Sophie Waitke ir kiti. Daktaro Juozo Jurkūno ir Alfoso Latvėno išsiskyrimas iš mūsų tarpo, o taip pat dr. Pamataičio persikėlimas į Washingtoną, D. C., ne tik Tautiniams Namams, bet ir visai lietuvių visuomenei yra labai skaudus. Tai žmonės, kurie paliko neišdildomus pėdsakus ir konkrečius darbo vaisius visiems laikams.

Pirmieji, paruošiamieji metai, praėjo teisingų klausimų svarstymu ir statuto paruošimu. Tas statutas, visuotinio narių susirinkimo, buvo priimtas 1957 metų pradžioje. Paskaitysiu to statuto preambolės antrąją dalį, kuri buvo ir yra mūsų gairės pilnam šio uždavinio įvykdymui:

Lietuvių Tautiniai Namai yra lietuvių kultūrinė institucija. Namų tikslas yra: išsaugoti ir puoselėti lietuvių tautinės kultūros vertybes; globoti ir remti lietuvių jaunimą; rūpintis lietuvių tautai bei Lietuvos valstybei nusipelnusiais veteranais. Šiam savo tikslui siekti Lietuvių Tautiniuose Namuose gali būti įruoštos salės, tautinis kultūros muziejus, knygynas, jaunomenės reikalams skirtos sporto patalpos, aikštės, bei kiti įrengimai.

Tikslo įvykdymui, visi dirbo darniai. Tautinės Sąjungos valdyba ir vėliau su Tautinių Namų Fondo Valdyba lygiagrečiai, to tikslo įgyvendinimui ir propagandai, pradėjome leisti ir siuntinėti virš 200 egzempliorių

"Kalifornijos Aidų" biuletenį, kurio redaktorium buvo Alfonsas Valavičius. Savo žinioje turėjome radijo valandėlę, kuri per dvidešimtį metų buvo vedama Bruno Gedemino; rengėme balius, kultūrinius šeštadieninius subūcimus; sukombinavome dovanų paskirstymą — loteriją per visas Jungtines Amerikos Valstybes ir Kanadą. Buvo imtasi visokių priemonių lėšoms sutelkti: ieškomi dalininkai, mecenatai ir taip toliau. Tai tik pagrindiniai darbai, kurie žinomi visuomenei. Smulkesnius ir daug laiko pareikalavusius darbus dėl laiko stokos neminėsiu.

1960 metais iš Kanados į Los Angeles atvyko Aleksas Kiršonis su šeima. Geras ekonomistas, gerai susipažinęs su nekilnojamo turto įstatymais, ir žinomas lietuvių visuomenės veikėjas, jisai tuojuo įsijungė į mūsų veiklą. Turėdamas patyrimo panašių namų steigimo Kanadoje, jisai mums su savo patarimais, veikla ir energija buvo nepamainomas. Jam tenka garbė dėl šių namų suradimo dokumentų ir paskolos sutvarkymo.

Įsigijus Tautinius Namus, visuomenė, kuri iki šiol laikėsi atokiau — sujudė. Įvairios rūšies pagalba pradėjo plaukti, kaip iš rago: į narius įstojo daugelis organizacijų, pavienių asmenų, o ir susilaukėme įvairiausių dovanų: kas aukojė stalą, kas kėdes, kas indus ir taip toliau. Darbo buvo visiems: pradedant inventoriaus tvarkymu, reikalaujamo valdžios remontu, ir pagaliau — salės, kambarių ir virtuvės tvarkymu ir valymu.

Sekančiais metais, to paties Alekso Kiršonio pastangomis, buvo įsteigtas Lietuvių Kredito Kooperatyvas. Jo reikšmė yra didelė — virš 500 narių ir virš pusės milijono balansas. Imant dėmesin nepalankius Kalifornijos įstatymus panašiom įstaigom — faktas yra imponuojantis.

Paminėjau tik saujelę pasisventusių asmenų ir keletą reikšmingų darbų. Šiandien Tautinių Namų reikšmė ir prasmė daugeliui losangeliečių yra aiški. Kaip matote darbo daug įdėta: namais galime pasidžiaugti ir pasigėrėti. Malonu, kad dabartinis pirmininkas Jonas Petronis, jaunesnės kartos atstovas, savo veikla, ryžtu ir lietuviško reikalo supratimu yra įrodęs, kad mūsų pradėti darbai ir tikslai bus sėkmingai tęsiami. Pritraukime kuo daugiau jaunimo. Vietoje vieno išgriuvusio stulpo — veikėjo, jūs, jaunime, statykite du. Stokite į Tautinių Namų da-

(Nukelta į 9 psl.)

GRĮŽIMAS

(Atkelta iš 7 psl.)

smaguriaudamas lovoj saulės zenito valandom. Savo kambarėly buvo įsitaisęs elektrinę krosnelę — ant jos šeštadieniais užsikaitindavo raudono vyno. Rūkydavo lepiu, dekaentiškai — cigaretę įsidėjęs į kandiklį.

Albinas buvo nedidelio ūgio, šviesiaplaukis, labai mėlynom akim, anksti pradėjęs plikti. Jis tebevilkdavo juodai perdažytą karišką milinę, kurios ilgi skvernai beveik siekdavo žemę. Kišenėj nešiodavosi sulamdytą Toynbee knygelę ir mums nuolatos pasakodavo apie "kūrybišką žmonijos mažumą", save ton mažumon neabejotinai įrikiuodamas.

Albinas buvo ir ponas, ir baudžiauninkas. Pomėgiais — pusiau lėbaftojas, pusiau šykštuolis. Kartais drovus iki nuolankumo, kartais arogantiškas, net grubus.

Sykį, susisupęs į savo milinę, jis sėdėjo parke ant suoliuko. Montrealio policininkui tokia keista žmogysta, matyt, pasirodė įtartina. Nelauktai užkalbintas, Albinas taip šoko prancūzėliui į akis, rėkdamas: "Parbleu! Diable! Cochon!", kad buvo suimtas ir naktį praleido už grotų.

Nors mudviejų draugystė kiek atvėso, kai tarsis susivaržėm dėl Sandro, bet kaip norėčiau šį vakarą su Albinu pasišnekėti! Et, pagaliau nebuvom nei varžovai: abu lygiomis teisėmis užeidavom pas Tomą ir Sandrą; abiem, rodos, vienodai Sandra šypsodavosi.

Tomas ir Sandra buvo neseniai susituokę. Jie nuomojo dvigubą kambarį, su teise naudotis šeiminingų virtuve. Koks didelis, tiesiog prabangiai erdvus, tais laikais man atrodė jų dvigubas kambarys! Kaip dvaras!

Šiandien nėra Montrealy nei Tomo, nei Sandro, bet kažkur, tarp mirgančių miesto žiburių, dar dega šviesa Albino lange. Gal jis šiuo metu gurkšnoja savo karštą vyną?...

(Bus daugiau)

Kompozitoriaus Jono Švedo mirties sukaktį minint

MEČYS VALIUKENAS

1976 m. spalio 15 d. suėjo penkeri metai, kai Vilniuje, ok. Lietuvoje mirė dirigentas, kompozitorius — pedagogas Jonas Švedas. Velionis gimęs 1908 m. spalio 9 dieną, atseit, mirė vos įkopus į 64-sius metus.

Su Jonu Švedu jaunystės dienomis (1933–40 m.) Kaune buvome artimi bičiuliai. Okupacijų laikmečiu mažiau betekdavo bendrauti, bet man liko geriausi prisiminimai apie jį. Ir kai aną vakarą pas jo brolių Chicagoje užtikau glėbį rašties apie Joną, neiškenčiau pasivėlijimo ją perskaityti ir jos iškarpas perteikti Dirvos skaitytojams.

Jonas Švedas, kaip aš nūn skaičiau kelių jo bendradarbių ar mokinių su juo dirbusių, susitikusių jau paskutiniame jo gyvenimo dešimtmety, savo charakteriu, giedria nuotaika, ramiu šiltumu pokalbiuose, dažnai juos atmiešdamas sąmojingų humoru, likosi toks pat iki mirties, koks buvo anais mano draugavimo metais.

Dabar aš aiškiai matau, kad Jonas jau tada nešiojo savyje viziją, tiesiog degė nenumalšinama ugnimi, atgaivinti lietuvių tautoje glūdėjusį iš senovės meniškumą, poeziją ir ją naujai

išreikšti tautinėmis melodijomis ir tautinių muzikos instrumentų simfonijomis. Šis jo pasinešimas neužgėso jame niekad, nežiūrint kokiose aplinkybėse jis gyveno ir dirbo, nežiūrint kokio sukirpimo apranga jis išeidavo prie pulto, jo suorganizuotiems ansambliams, orkestrams diriguoti.

Jo netekimą apgailėjo jo šeima, broliai ir visi jį pažinojusieji, šiaip ir anapus geležinės uždangos, bet savaip skaudžiai jo netekimą išgyveno jo muzikinio gyvenimo bei kūrybos bendrininkai ir jo mokiniai.

"Netekome lietuviškos dainos ugdytojo. Jis ne tik puoselėjo liaudies dainą, bet paliko ir daug originalių dainų, kūrinių kanklėms, skudučiams ir liaudies instrumentų orkestrui, kurį pats sudarė, sekdamas simfoninio orkestro pavyzdžiu" (Konradas Kaveckas).

"Jo (Jono Švedo) kūryba tiek plati, siekia šimtus gabalų, jog neįmanoma jos čia kiek smulkiau aprašyti. Sunku surasti Lietuvoje išleistą bet kokį rinkinį, kur nebūtų jo kūrybos. Tenka tik tiek pasakyti, kad apie 75 nuoš. tenka liaudies dainų melodijų harmonizavimui, liaudies muzikos instrumentų piesėms ir t.t." (J. Žilevičius).

"Pokario metais, ruošiant naujas programas, o ypač kuriant šokius, teko su J. Švedu artimiau bendrauti. Pirmasis bandymas buvo "Sadutė". Prisipažinsiu, kad šiam šokiui statyti tuo metu visiškai neturėjau etnografinės medžiagos. Pagrindines žinias apie "Sadutę" ir gavau iš J. Švedo; jis ir melodiją aranžavo. Jo sukurta arba išplėta muzika skamba dabar plačiai žinomuose šokiuose ir rateliuose: "Jievaro tiltas", "Čiūlytė", "Pakeltkojis", "Aštuoniantis", "Drebulinis", "Trys mergelės", "Blezingėlė"... (Juozas Lingys).

"Šis talentingas menininkas ir taurus žmogus surinko daug muzikinių liaudies meno lobių, subtiliai suvokė liaudies muzikos dvasią, buvo išstudijavęs jos muzikavimo būdus. 1940 metais su būręs pirmąjį profesinį lietuvių liaudies ansamblį ir sėkmingai jam vadovavęs beveik du dešimtmečius, J. Švedas atliko epochinės reikšmės darbą ir nusipelnė ypatingos vietos lietuvių kultūros istorijoje". (Pranas Tamošaitis).

Jonas Švedas savo eitąjį kelią ir puoselėtus polėkius vaizdžiai pasakoja savo mokytojui prof. J. Žilevičiui 1966 m. gruodžio 22 d. rašytame laiške:

"Su daugelio instrumentų muzika susidūriau per

Tamstos organizuojamas paskaitas, kur man tekdavo demonstruoti pareigas atlikti. Tą liaudies muzikos instrumentų ryšį su liaudimi patyriau Tamstos įpareigojimu rinkdamas tuos instrumentus, landžiodamas po palėpes, šnekėdamas su senais žmonėmis, kartais jiems vadovaujant bebandydamas pats išdrožti birbynę ar švilpynę.

Tada subrendo ir mano svajonės pabandyti iš įvairių liaudies instrumentų sudaryti savotišką "simfoninį orkestrą"...

...pridariau klaidų besprendamas liaudies muzikos instrumentų garsų diapozono ir technikinių galių išplėtimo klausimus. Išstisus vežimus padžiūvusių, pašalusių obelių ir kriaušių šakų sudrožiau, bebandydamas surasti skambesnius birbinių, lumzdelių ir skudučių tonus. O pasirodė, kad reikalo paslaptis glūdėjo ne medžio rūšyje, bet grąžtų storyje ir smailėjimo kampe...

Antroji to paties klausimo pusė buvo repertuaro problema. Ką groti, kaip harmonizuoti ir instrumentuoti? Kaip visa tai perkelti į sceną, kad nepranyktų

liaudies dvasia, specifinis koloritas, kad užgrojus, uždainavus pakviptų lietuviškų pievų šieno kvapu...

...Aš dirbu pedagoginį darbą — auklėju būsimuosius liaudies meno vadovus. Jau virš 30 jaunų žmonių baigė mano vadovaujamą katedrą ir, vieni labai energingai, kiti ramiau, dirba mūsų liaudies kultūros dirvonuose. Jie tam tikra prasme tęsia tą darbą, kuri Tamsta daugiau kaip prieš 40 metų dirbai su mani...

Arba. Jonas Švedas, (1968 m.) 60 m. sukakties proga, kalbėdamas su korespondentu, mena 1940 metus, tardamas: "Pamenu prieštaringas nuomones ir mūsų muzikinėje visuomenėje, kai 1940 metais pradėjome organizuoti ansamblį. S. Šimkus šiaušėsi, sakydamas, kad "šokdami su vyžomis, kultūros nepakelsim", o Balys Sruoga, kompozitorius Jurgis Karnavičius, Jadvyga Čiurlionytė, Juozas Gruodis šią idėją labai palaikė, padėjo kaip įmanydami. Juozas Gruodis pasiūlė ir vieną pirmųjų numerių — liaudies melodiją "Ėsk, karvute", kuri, vėliau mano išvystyta, ir dabar tebegyvena ansamblio programoje.

Tačiau ir skeptikai po kurio laiko atlyžo. Šimkus po vieno koncerto priėjęs pabučiavo ir atsiprašė, o liaudies dainom sužavėtas V. Mykolaitis-Putinas, kratydamas man ranką, pasakė: "ploti per maža, šaukti reikia".

BOSTON

• Pianisto Vytauto Smetonos koncertas įvyks lapkričio 14 d. 3 v. p. p. Bostone First and Second Church salėje, 66 Marlborough St. Rengia N. Anglijos baltų draugija.

• Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks Bostone lapkričio 25-28 d. Sheraton viešbutyje, Prudential Center. Suvažiavimo metu vyks dailininkų Viktoro Vizgirdos, Inos Nenortienės ir Norberto Lingertaičio darbų parodos. Šeštadienio vakare banketas, kurio programą atliks Bostono vyrų sekstetas.

• Bostono ramovėnai lapkričio 21 d. Lietuvių Piliečių Klubo auditorijoje rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimą. Pradžią 3 v. p. p. Kalbės A. Rugys. Meninę programą atliks akt. A. Gustaitienė.

LOS ANGELES

(Atkelta iš 8 psl.)

lininkų eiles. Laikas pribrędęs ir skubus. Tegul lietuviška širdis plaka amžinai. Neužmirškite savo kilmės, imkitės pavyzdį iš daktaro Basanavičiaus, Tumo-Vaižganto, Kudirkos ir kitų mūsų patriarchų. Neužmirškite kalbos ir pareigos sunkioje kovoje su Lietuvos okupantu! Maža sėkla mesta į derlingą žemę, užaugo į didelį medį — šiuos mūsų namus. Jo vertė siekia ketvirtadalį milijono dolerių. Nedaug beliko skolos. Tautiniai Namai nėra pelno organizacija. Tai mūsų lietuviybės pažiba ir mūsų pastogė. Niekas už darbą ir triušą nereikalavo ir nereikalauja atpildo. Lietuviškas darbas, lietuviybės išlaikymas ir siekimas laisvės Lietuvai reikalauja moralinės ir piniginės aukos. Daugelis uždavinių dar lieka neįvykdytų. Reikia naujų jėgų, naujų idėjų. Sumanus mūsų jaunimas, pradėtas darbą tęs — tuo neabejoju. Mes padėjome pagrindą, mes visi aukojomės — dabar jūsų eilė perimti senųjų mohikanų darbą ir jį tęsti. O gal jūs pastatysite ir geresnius ir gražesnius namus, kurie bus atpildas už visų mūsų ligšiolinį darbą. Nesigailėkite energijos ir pastangų, nes tai viskas daroma dėl lietuviybės ir dėl mūsų brangios Lietuvos išlaisvinimo.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA. Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 2, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

Paskaitos LKM Akademijos suvažiavime

LK Mokslo Akademijos suvažiavime Detroito š.m. lapkričio 24-28 d.d. numatytos sekančios paskaitos.

Atidaromajame visumos posėdyje: prof. dr. A. Maceina, "Asmuo ir istorija — žmogaus istoriškumo prasmė ir vertė".

Architektūros ir meno sekcijoje: archit. Jonas Mulokas, "Lietuvių įnašas į Amerikos architektūrą", archit. Rimas Mulokas, "Lietuviškosios architektūros pėdsakai Europoje", prof. kun. St. Yla, "Čiurlionio asmenybės ir jo pasaulėžiūros bruožai", dail. A. Tamošaitis, "Kryžmos, jų formos, ornamentika ir jų simbolika".

Filosofijos sekcijoje: prof. dr. K. Skrupskelis, "Valstybė ir moralinės normos", doktorantas K. Girnius, "Moralės pagrindų klausimu", doktorantė M. Girniuvienė, "Menas ir tiesa".

Gamtos ir matematikos sekcijoje: prof. dr. A. Gaigalas, "Kvantų teorija po 50 metų", prof. dr. Pr. Jucaitis, "Organinė evoliucija ir žmogaus fenomenas".

Istorijos mokslų sekcijoje: mons. dr. P. Jatulis, "Pastangos įsteigti bažnytinę Lietuvos provinciją nuo Mindaugo iki nepriklausomybės laikų", kun. dr. St. Matulis, "Arkivyskupo Jurgio Matulaičio vaidmuo

steigiant bažnytinę Lietuvos provinciją".

Lietuvių kalbos ir literatūros sekcijoje: prof. dr. A. Klimas, "Lietuvių kalbos veiksmažodžių darybos sistema ir indoeuropiečių prokalbė", Paulius Jurkus, "Profesorius Juozas Brazaitis literatas".

Medicinos sekcijoje: dr. V. Saulys, "Medicina okupuotoje Lietuvoje", prof. dr. A. C. Matulis, "Žmogaus kalba — naujos pažios modernioje psichiatrijoje".

Politinį ir socialinių mokslų sekcijoje: prof. dr. J. Slavėnas, "Nepriklausoma Lietuva ir jos likimas Europos kontinento mokslininkų interpretacijoje", prof. dr. R. Misiūnas, "Lietuva antrajame pasauliniame kare 1939-1945. Sovietinis žvilgsnis", doktorantas S. Girnius, "Nepriklausoma Lietuva ir jos likimas amerikiečių bei britų perspektyvoje".

Teologijos sekcijoje: kun. dr. prof. A. Rubšys, "Istorinis Jėzus ir tikėjimo Kristus", kun. prof. dr. V. Cukuras, "Situacinės etikos dezorientuojanti įtaka moraliniam-religiniam gyvenimui", kun. dr. V. Rimšelis, "Antrojo Vatikano susirinkimo Bažnyčia be valstybinės religijos".

Jaunimo simpoziume, kuriam vadovaus dr. K. Keblys, bus gvildena-

Detroito Aušros lit. mokyklos mokiniai su mokytojais apsilankę Bicentennial meno parodoje. Prieky V. Žebraitis, V. Šnapštytė ir R. Šnapštytė. Antroje eilėje iš kairės: N. Šnapštienė, D. Žebraitytė, K. Zubrickas, N. St. John, J. Zubrickas, J. Žebraitytė, A. Nemanis ir S. Kaulienė.

K. Sragausko nuotr.

ma tema: "Išėjimo mokslo institucijų reikšmė jauno mokslininko apsišprendime Lietuvai".

Baigiamajame visumos posėdyje: prof. dr. A. Klimas, "Profesorius dr. Antanas Salys kaip kalbininkas", prof. dr. J. Girnius, "Profesorius Juozas Brazaitis kaip mokslininkas".

Smulkesnę programą — kuriomis dienomis bus atskirų sekcijų posėdžiai ir kuriomis valandomis bus skaitomos paskaitos, paskelbsime kiek vėliau. Suvažiavimo išvakarėse bus atidarytos: 1. dailininkų Tamošaičių tapybos ir tautinių drabužių ir 2. Akademijos leidinių ir jos narių raštų-knygų parodos. Pirmosios suvažiavimo dienos vakare, t.y. ketvirtadienį, XI. 25, bus Akademijos narių ir suvažiavimo dalyvių svečių susipažinimo pobūvis, o šeštadienio vakare, XI. 27, bus banketas su menine programa. Suvažiavimas bus užbaigtas sekmadienį, XI. 28, pamaldomis ir iškilmingu posėdžiu, paminint du Akademijos narius mokslininkus: prof. dr. Antaną Salį ir prof. Juozą Brazaitį.

Knygų paroda. X-jo Akademijos suvažiavimo metu veiks Akademijos leidinių ir jos narių raštų-knygų paroda. Visi nariai maloniai prašomi savo raštų-knygų ir brošiūrų bei svarbesnių straipsnių atspaudų po vieną egzempliorių pasiųsti parodos tvarkytojai Rita Garliauskaitė, 1949 Hubbard, Detroit, Mich. 48209, USA.

LKM Akademijos suvažiavime kviečiami dalyvauti ne tik nariai, bet ir svečiai. Registracijos ir nakvynių reikalu kreiptis: Inž. Jonas Dunčia, 20820 Secluded Lane, Southfield, Mich. 48075, USA. Tel. 313-356-4964.

PAIEŠKOMI

Bakūnas Mikas, Bakūnienė Ona — Dapkevičiūtė, gim. Alytuje. Ieško giminės Lietuvoje. Rašyti: Joe Burba, 7140 Sidley Rd., Thompson, Ohio 44086.

Juškevičius Mečys, Vasiliauskaitės Pranės sūnus, kilęs nuo Seinų. Gyvenęs Shenandoah mieste. Ieško pusbrolio. Rašyti: Joe Burba, 7140 Sidley Rd., Thompson, Ohio 44086.

NIGHT SHIFT FOREMAN
Must have 5 years experience
in injection and compression
mold building.

Experienced keller operator
for night shift.

Experienced compression and
injection mold builder for
day shift.
Good fringes, apply between 8
and 5, Mon. thru Fri.
Quality Kellering Co.
267 Martine dr.
Kent, Ohio 678-2250

(42-45)

WANTED JOURNEYMAN
ALL AROUND LATHE HAND
Must have job shop experience and
be able to set up work from blue
prints and close tolerance, for a union
shop. Steady day work. All fringe
benefits.
CENTURY MACHINE CO.
12724 Sibley Rd.
Riverview, Mich. 48192
313-282-2200
313-282-2201

(42-45)

ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

IŠ

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

Dar yra laisvų vietų GRUODŽIO 22 d. grupėje.

Kaina \$875.00

(kelionė lėktuvu, PIRMOS klasės viešbučiai, maistas, dviese kambaryje).

Lankysime: Leningradą, Vilnių, Kauną, Trakus, Rygą, Maskvą ir Helsinkį.

Prie šios grupės galima jungtis su papildomu mokesčiu New Yorke ir iš kitų miestų.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1977 M. PRASIDEDA BALANDŽIO 6 D.

Registracijas priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

Air Fares Subject to Changes and Government Approval.

Norintiems atsiųsti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus išskvietimo dokumentus.

MIELAS LIETUVI,

Tautos Fondo tikslas yra Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto išlaikymas ir Lietuvos laisvės bylos finansavimas. Aukos didelės ar mažos, sudėtos kartu sudaro sumą, kuri įgalina šią organizaciją atlikti savo paskirtį. Gavę auką, prisijusime kvitą. Aukos yra nurašomos nuo mokesčių (tax exempt).

Tautos Fondo Valdyba

Lithuanian National Foundation, Inc.
(Tautos Fondas)
P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421

Lietuvos laisvės bylai remti siunčiu auką \$.....

Vardas ir pavardė

Adresas

Data

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoma vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYCIOS

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

LIETUVIŲ FONDAS AUGA

Lietuvių Fondo vadovybė kiekvienais metais surengia naujiems nariams ir padidinusiems turimus įnašus pagerbimą-pokylį. Toks pokylis įvyko š. m. spalio 30 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Fondo rėmėjų prisirinko pilnutėlė salė ir užpildė visas vietas. Pokylį atidarė ir jam vadovavo renginių komisijos pirmininkė Marija Remienė. Maldą sukalbėjo kun. dr. V. Rimšelis.

Pasisotinus, šeimininkės Norvilienės gardžiai pagaminta vakariene, buvo pravešta meninė dalis. Šiltai publikos sutikti žinomi solistai: Nerija Linkevičiūtė ir Benis Prapuolenis, padainavo solo ir duetu. Savo balsais, išvaizda ir išpildymu taip sužavėjo dalyvius, kad nenorėjo paleisti nuo scenos ir pakartotinai turėjo dainuoti virš programos. Jų pasirinktas dainų repertuaras labai tiko pokylio nuotaikoms. M. Remienė dėkojo solistams, o mergaitė įteikė gėlių puokštę (pianinu palydėjo neišaiškinta pavarde muzikas). Kaip spaudoje teko pastebėti, minėti abu solistai vyksta į tolimąją Australiją ir su savo koncertais aplankys tenykštes lietuvių kolonijas. Nėra abejonės, kad ir australiečius taip pat sužavės, kaip ir šioje Fondo vakarienoje.

Tarybos pirmininkas dr. G. Balukas pranešė, kad Fondo kapitalas šiuo metu yra pašokęs iki \$1,310,000. Tai aiški, palyginti per trumpą laiką, pasiekė visą trečdajį antro milijono. Lietuvių kultūriniai, švietimo ir mokslo reikalams iki šiol yra paskyrę 400,000 dol., o administraciniais — išleido apie 100,000. Fondo kapitalas auga, o jo vaisiais — pelnu, yra remiama lietuviška kultūrinė veikla. Dėkojo spaudai, TV ir radijo vedėjams už nuolatinę paramą ir Fondo idėjų populiarinimą.

Valdybos pirm. dr. A. Razma pristatė atvykusius Praną ir Algirdą Brazinskus ir paprašė padėti jiems, siunčiant telegramas ar laiškus Valstybės Departamentui, prašant leisti pasilikti Amerikoje.

Agronomas A. Šantaras įteikė 3000 dol. čekį. Agronomų sąjunga yra nusistatčiusi sukelti bent 20,000 fondą ir jo procentus skirti agronomijos mokslus studijuojančiam lietuviui studentui, kaip stipendiją. Pranešusiais metais, mirus agr. Vl. Tiškui, agr. St. Vaičiui ir agr. V. Žirgulevičiui įamžino jo vardą L. Fonde su 2000 dol., o su dabar rėl jų įneštais jau susidaro 5000

dol. suma. Agr. Šantaras tikisi, kad ir kiti kolegos agronomai ar Vl. Tiškaus gerbėjai, prisidės su savo auka.

Jankūnas pristatė kandidatuojančią į teisėjus Antaną Valuką, o vakaro vedėja M. Remienė pranešė, kad yra gauti sveikinimai iš gen. konsulės J. Daužvardienės (ji tebėra dar ligoninė) ir prezidentinio kandidato J. Carterio.

Po palyginti, trumpų kalbų ir sveikinimų, orkestras užgrojo lietuvišką suktinį, tik deja neatsirado nė vieno šokėjo.

Fondo vadovybė susipažindino su naujais nariais ir nuotaikingai visi praleido vakarą.

ANTRAS KAIMAS

Satyros teatras ANTRAS KAIMAS šiais metais pasirodys nauju sąstatu ir nauja programa. Aktorių sudėtis: Jūratė Jakštytė, Vaidilė Kavaliūnaitė, Danutė Noltaitė, Juozas Aleksūnas, Eugenijus būtėnas Jurgis Rišku sir Romas Stakauskas. Vyriausias prievaizda pasilieka Titas A. Antanaitis.

Spektakliai įvyks š. m. lapkričio 13, 14, 20 ir 21 7004.

dienomis Playhouse salėje. Rezervacijoms skambinti — 434-7004.

Shicagos ir apylinkių visuomenė turėtų spektakliais susidomėti ir gausiai atsilankyti.

NEOLITUANŲ ŠVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio metinė šventė įvyks š. m. lapkričio 13 d., 10 val. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, žuvusiųjų pagerbimas prie paminklo ir mirusių korporantų kaspj lankymas 7 val. vak. L. T. Namuose iškilminga suėiga, spalvų uždėjimas, vakariene ir šokiai, griežiant Neo-Lithuania orkestrui.

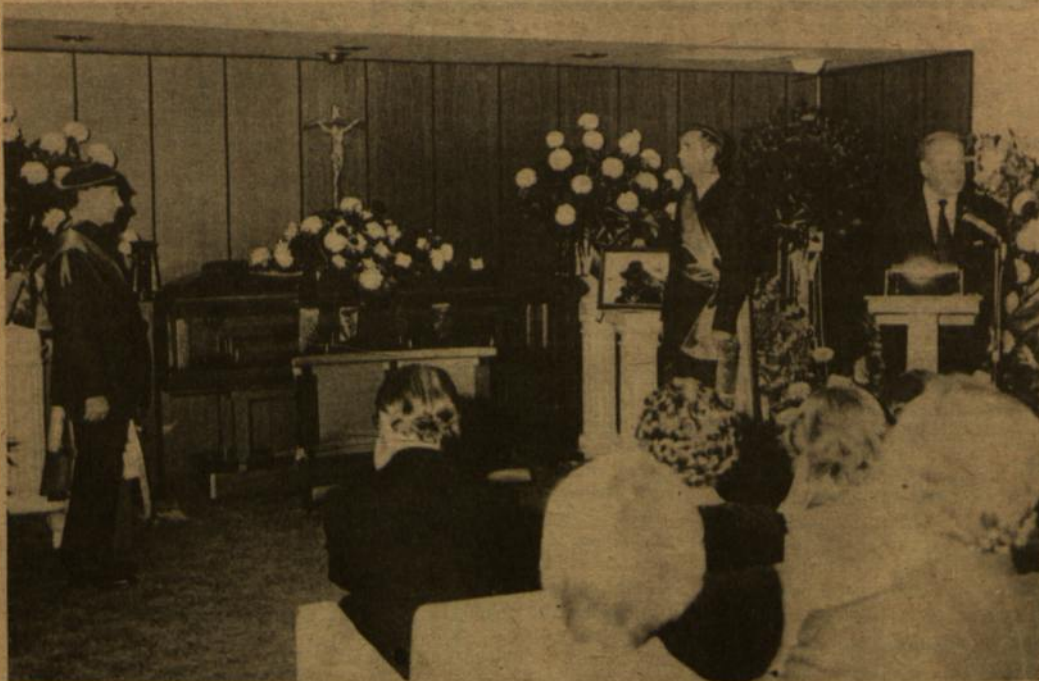
Kviečiami visi korporantai ir svečiai gausiai dalyvauti. Užsisakyti iš anksto telef. 925-0035.

Įėjimo auka 10 dol., studentams 7 dol.

PASAULIO LIETUVIŲ PAVARČIUS

Tik šiandien (XI. 2 d.) gavau naująjį Pasaulio Lietuvio spalio mėn. Nr. 26/89, tad nuodugniai perskaityti neturėjau laiko, o tik vieną kitą straipsnį ištiesai perskaičiau.

Dėmesį patraukė pokalbis su buvusiu JAV LB Krašto valdybos pirm. Juozu Gaila. Vaidžiai aptarė kelią į LB-nės vadus, pasidžiaugia tautinių šokių švente, išvardina didesnius Krašto valdybos atliktus darbus bei įvykdytus renginius, išleis-

Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyrius, sekmadienį, spalio 24 d. atsisveikino su korporantu dr. Algirdu Julium Ramonu tragiškai žuvusiu auto katastrofoje. Nuotraukoje dr. Vytautas Dargis (dešinėje), praveda atsisveikinimą Petkaus Marquette laidojimo koplyčioje. Garbės sargyboje dr. Jonas Juodikis ir Vytautas Gurnis. V. A. Račkausko nuotr.

NETEKOME DR. JULIAUS ALGIRDO RAMONO

Vykdomas automobiliu į namus, greittkelyje netoli Chicagos, 1976 m. spalio 21 d., tragiškai žuvo Julius Algirdas Ramonas, med. gydytojas, Korp! Neo-Lithuania filisteris, išskirtinai socialaus būdo žmogus, taurus lietuvis.

Velionis Julius Algirdas Ramonas, gimęs 1925 m. Joniškioje, šiaulių apskr., medicinos studijas baigė Muencheno universitete, Vokietijoje. Atkiles į JAV, apsigyveno Chicagoje ir išlaikęs šio krašto nuostatais reikalingus egzaminus, įsigijo med. gydytojo teises. Vedė Ingridą Tamošiūnaitę, įsikūrė Orland Park, Illinois. Kaip gydytojas ir buvo pacientų aukštai vertinamas, kaip žmogus, linkęs vi-

tas jų pastangomis knygas bei kitus leidinius, bet nieko neužsimena apie patį svarbiausią ir gyvybingiausią išėjimą lietuvių reikalą — švietimą, lituanistines mokyklas. Atskira pastraipa džiaugiasi politiniais atsiekimais, neužmiršdamas papriekaištauti grynai politiniam veiksmui, nors jo nevardina. Pasikalbėjimą pravedė Vl. Rmjs.

Iš šio pasikalbėjimo atrodo, kad buv. Krašto valdybos pirmininkui labiau rūpėjo politiniai reikalai, o ne lituanistinės mokyklos. Reikia manyti, kad naujasis pirm. Alg. Gečys daugiau dėmesio skirs kultūriniais ir švietimo reikalams, nors praeities veikla neleidžia palankiai spręsti.

Romas Kasparas, jau keletame numeryje, atitaisinėja kitų rašiniuose padarytus netikslumus ar iškraipymus apie PL Jaunimo kongresą. Pasaulio Lietuvių vyje padaro korektūras, bet graudena, kaip pasiekti tuos skaitytojus, kurių spaudoje tie netikslūs įvykiai aprašyti.

(Nukelta į 12 psl.)

sad pagelbėti kiekvienam žmogui, jis buvo gerbiamas ir mylimas orlandiečių gyventojų. Tai rodė jo buvusių pacientų ir pažįstamų paguodos, užuojautos pareiškimų gausa jo šeimai, kaip ir jų atsiųstosios gėlės į koplyčią, kur įvyko gražus ir sielvartingas atsisveikinimas.

Dr. Julius Algirdas vienok nebuvo užsidares gydytojo kabinete ar ligoninėse. Be gydytojo pašaukimo, Velionis buvo savyje meno ir grožio puoselėtojas, aistringas gamtos mylėtojas ir nenumaldomas keliautojas. Todėl jis tai vienas, tai su šeima, tai su grupe kitų gydytojų ar prietelių, kartkartėmis lankėsi daugelyje kitų kraštų, kitų kontinentų. Lygiai jis buvo bene visų pastarojo laikmečio pasaulinių sporto olimpiadų žiūrovas ir, žinoma, jų fotografas, filmuotojas. To viso pasėkoje jo namuose susitelkė meno kūrinių rinkiniai,

jo paties nuotraukų albumai bei filmų, skaidrių ištiesi archyvai.

Pagal savo būdą jis rinkosi organizacijas, kurių gretose jis aktyviai reiškėsi, kaip gydytojų lietuvių ir amerikiečių draugijas, Korp! Neo-Lithuania, Liet. medžiotojų ir meškeriojų draugiją, teniso klubą, Liet. tautinius namus ir kt. Daug sielos, finansinės paramos ir gydytojo pagalbos jis parodė per daug metų, kaip vs V. Tallat-Kelpša atsisveikinimo kalboje su dėkingumu pareiškė, mūsų jaunumenei, lietuviškajai skautijai.

Korp! Neo - Lithuania, skaudžiai išgyvendama fil. Juliaus Algirdo Ramono tragišką iš gyvųjų išsiskyrimą, skausmu dalinasi su Velionio žmona Ingrida Tamošiūnaite-Ramonienė, sūnumi Daliu Juliu Ramonu ir kitais giminėmis bei artimaisiais.

M. Valiukėnas

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

Mylimam vyrui ir tėvui

A. A.

PIJUI KIJAIUSKUI

mirus, reiškiau gilią užuojautą MARIJAI KIJAIUSKIENEI, sūnams kun. GEDIMINUI, JUOZUI, ALGIRDUI, JONUI PIJUI ALBINUI ir PETRUI, dukterims ALDONAI ir NIJOLEI, jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

Felicija Modestavičienė
Cleveland

A. A.

INŽ. EDVARDUI MALCANUI

mirus, poniai BIRUTEI MALCANIENEI, dukters REGINOS - PETRAUSKŲ, dukters ALDONOS - GRINŲ, sūnaus VYTAUTO MALCANŲ šeimoms ir poniai ELENAI VYŠNIAUSKIENEI gilią užuojautą reiškia

V. ir L. Apaniai
V. Bacevičius
M. Barniškaitė
Iz. Jonaitienė
J. ir K. Sniečkai
V. ir A. Šenbergai

POVILUI KESTUČIUI ŠUKIUI,

jo brangiai žmonai PIAVE mirus, reiškiamo

nuoširdžią užuojautą

Vytautas, Janina
Januškaitė
ir šeima

A. A.

ELENAI GILVYDIENEI

mirus, jos vyrui agronomui ALFONSUI GILVYDŽIUI, dukroms — ALDONAI ir MARIJAI, sūnams ALGIMANTUI, JAUNIUI, MINDAUGUI ir ANTANUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

DETROITO AGRONOMAI:
A. Musteikis
J. Mikulionis
V. Čižauskas
Alf. Juška
Jurg. Baublys
Vl. Baublys
And. Bliūdžius
Ig. Kaunelis

CHICAGO

(Atkelta iš 11 psl.)

Viktoras Nakas, rašo apie tautinių šokių šventės metu įvykdytas studentų demonstracijas ir stengiasi jas ne tik pateisinti, bet įvertina, kaip teigiamą įvykį.

Linus Kojelis plačiau žvelgia į Pietų Amerikos lietuvių jaunimą ir teigiamai vertina Jaunimo kongreso įtaką.

Bronius Nainys rašo apie Darbą ir lėšas. Tai užuominą apie lėšų rinkimą Vasario 16 minėjimo proga. J. Kavaliūnas žvelgia į lietuvišką švietimą Pietų Amerikoje.

Atgarsių ir minčių skyriuje, nepasirašytam straipsnyje (tur būt paties redaktoriaus), Tautinių šokių V šventė — aptariama šokių šventė ir minimi jos rengėjai. Akcentuojama, kad šią tautinių šokių šventę surengė JAV Lietuvių Bendruomenė (lyg tai kas ginčytų). Cituoja Vlado Jakubėno palankų pasisakymą, priekaištuoja vysk. A. Deksnui už, pamokslo metu, netikslų išsireiškimą, kad šventę surengė šiaurės Amerikos lietuviai, o ne JAV LB. Sumini, kai kurios spaudos, demonstrantams skirtus keiksmažodžius. Džiaugiasi, kad į savo rengiamą šventę ji pakvietė aukštuosius Bendruomenės pareigūnus — PLB pirm. Bronių Nainį, Kanados LB Krašto pirm. Joną Simanavičių, JAV LB prez. pirm. Algį Rugienį, JAB LB kr. pirm. Juozą Gailą.

Nuo kada pats šeimininkas kviečia prie garbės stalo save patį! Jei jau rengėjai buvo JAV L. Bendruomenė, tai save kvieisti nereikėjo, o savaime dalyvavo.

Ar ne tiksliau būtų sakyti, kad tautinių šokių šventę surengė Komitetas, Broniaus Juodelio pirmininkaujamas, JAV LB Krašto valdybos pavedimu. Dabar graibomės už neesminių dalykų ir ieškom kaltininkų.

Panašiai skundžiasi ir Juozas Šlajus Laiškų skyriuje. Esu tikras, nei Leonas Galinis, nei kitas rašantysis neturėjo tikslo ką nors nuslėpti ar nuvertinti. Rašoma įspūdiškai, o ne protokolais, tai taip į tuos rašinius ir reikia žiūrėti.

Duota daug žinių iš viso pasaulio LB-nės veiklos. Leidinys daro gerą įspūdį: švari spauda, daug iliustracijų. Vyrauja politiniai reikalai, per mažai dėmesio skiriama lituanistiniam švietimui. Kai kas jau bando vadinti žurnalą, bet dar per anksti, nes dar neprašoka biuletenio lygio.

TOOL & DIE MAKERS

At least 5 years experience making progressive blanking dies. Excellent wages and benefits.

CURTIS INDUSTRIES

DIV. OF CURTIS NOLL CORP.

34999 CURTIS BLVD.

EASTLAKE, OHIO 44094

An Equal Opportunity Employer

(42-48)

Mylimam broliui

ANTANUI SIRUSUI

Lietuvoje mirus, JURGI SIRUSĄ ir jo šeimą

širdingai užjaučiame

Bronė ir Petras
Lukas

A. A.

ANTANUI SIRUSUI

Lietuvoje mirus, brolių JURGI SIRUSĄ, šeimą

ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiu

Benas Lokis

A + A

ZOFIJAI KIAUNIENEI

mirus, jos vyrui JURGIUI KIAUNEI, sūnui KESTUČIUI su žmona JANINA, anūkams LINDAI, RŪTAI ir broliui VLADUI su šeima širdies skausmo liūdėsyje reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą

Antanas, Emilija,
Vytautas ir Rimantas
Jurgėlos šeima

A. A.

ZOFIJAI KIAUNIENEI

mirus, jos vyrui JURGIUI, sūnui KESTUČIUI ir visiems jų artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Stasys, Polė, Milda
Genius ir Algis
Skorupskai

CLEVELANDE

Aurelija Balasaitienė

Su 'Gulbe' per jūras...

Virš karštos kavos garų stebiu veidą žmogaus, kurio ilgame gyvenimo kely, per devynias dešimtis metų, tarsi imantrioje lietuviškais raštais išaustose drobėje, laikas išaudė daugiaspalvę, idomią ir optimistišką asmenybę. Ant stalo guli pilka, raštuota skara. Aš jaučiu tam audiniui gilią pagarbą. 'Tai mano motinos austa skara, kurią saugu kaip relikviją', su jautria šypsena ir pasididžiavimu balse sako man Kazys Mažonas. 'Jos pačios rankomis austa prieš aštuonias dešimtis metų - savo avių vilnos, savo rankomis verptų ir dažytų siūlų, savo pačios fantazijos raštu ... Gal ir tos avys buvo mano paties ganytos ...'

Dairausi po jaukų Kazio Mažono butą. Iš visų kraštų mane seka akimis renesanso menininkų reprodukcijos. Šalia knygų lentynų kabo didžiulis vokiečio dailininko audringos jūros vaizdo originalas. Idomus nedidelis paveikslas, atvaizduojantis Petrapilio parko takelį, kurio kairiam šone matosi Suomijos įlanka ir kuriuo jaunasis Kazys 1908-1909 metų laikotarpyje dviračiu keliaudavo į universitetą, yra reto grožio nuotaikingas vaizdas. Knygų lentynose išrikiuoti tomiai penkiomis kalbomis: rusų klasikais rusiškai, farmacinė literatūra vokiškai, lietuviškų knygų rinkinys, knygų anglų kalba ir prancūziški leidiniai. Kitame kambary kabo jo motinos portretas šalia istoriškų vinječių. Skaitau užrašus: Dorpatu (Tartu) Universiteto Lietuvių Studentų Draugijos nariu nuotrauka iš 1906 metų. Jų tarpe matosi gan didelis skaičius moterų. Antroji vinjetė jau išimtinai lietuvių farmacijos studentų Dorpatu Universiteto 1913 metų laida. Ypatingai traukia akį nedide-

lis paveikslas, kurio centre vyrauja dvistiebi burinė jachta. 'Tai mano GULBĖ', pastebi Kazys Mažonas. Nutariau daugiau apie tą 'Gulbę' sužinoti.

Gyvenamame kambaryje, kurio lubas ir daugumą baldų savo rankomis pasigaminęs pats malonūs šeimininkas, stebiu originalų rašomąją stalą, kurio paprastai neįdomingas užnugario kraštas buvo padalintas į nedidelio formato knygoms lentynas. Ir tas stalas jo rankomis padarytas.

'Kame jūsų ilgo, sveiko ir energingo gyvenimo paslaptis, pone Mažonai? Ar farmacinė paslaptys?', pusiau juokais, pusiau rimtai paklausiau. 'Mano visą gyvenimą buvo toks nusistatymas: pamiršti viską, kas buvo bloga: bendrauti su žmonėmis, būti geros nuotaikos ir visada stengtis būti užimtu, kuo nors domėtis. Niekada ypatingai nekreipiau dėmesio į maistą ar gėrimą. Visko po truputį ... Tikiu, kad reikia naudotis gyvenimu.'

Vaikystę praleidęs savo tėvų ūkyje, gausios šeimos narys, Kazys Mažonas su meile ir pagarpa prisimena savo tėvus, jau tuo metu išsiskyrusius iš kitų to laiko ūkininkų tarpo tiek savo raštingumu, tiek savo originalia gyvenimo filosofija. Iki 13 metų dirbo visus ūkio darbus su mintimi, kad vyriausias brolis Kajetonas, besimokantis Liepojos gimnazijoje, 'išeis mokslus', o jam teks ir ūkį iš tėvo paveldėti. Deja, netikėtai broliui aštuntokui mirus nuo meningito, šeimos dėmesys nukrypo į jaunąjį Kazį. Pusbrolio Vaitkaus (poeto Vaitkaus brolio) paruoštas ir pirmąją gimnazijos klasę, Kazys įstojo į Palangos progimnaziją, kurioje, šalia amžinosios Baltijos monotoniško ošimo, jis brendė, mo-

Su Gulbe Kuršių maršė. Nuotraukoje iš viršaus jachtos svečiai ir įgulos nariai: Deckys, K. Mažonas, G. Buntinienė, L. Mažonienė, B. Buntinas, P. Končius ir K. Mažonas Jr.

kėsi ir bendravo su asmenimis, vėliau turėjusiais lemtingos reikšmės Lietuvos ateičiai. Jų tarpe buvo Antanas Smetona ir keturi Nepriklausomybės Akto signatarai.

Baigus progimnaziją, tėvai nebeturėjo lėšų toliau mokėti už Kazio mokslą. Ieškodamas savo dėdės paramos Rusijos gilumoje, jis pateko į vaistinės mokinių. Vėliau, pamėgęs tą sritį, ilgus metus mokėsi praktiškai ir pagaliau, po eilės metų praktikos ir studijų Kazanėje, Petrapilyje, vėliau Tartu Universitete išgijo 1913 metais farmacininko diplomą. Gavęs vaistinės vedėjo vietą išvyko į Rusiją ir į Lietuvą grįžo 1918 metais. Būdamas Petrapilyje, turėjo progos asmeniškai susipažinti su M.K. Čiurlioniu, klausytis jo muzikos ir dalyvauti net toje pačioje scenoje vieno lietuviško vakaro metu. Apsigyvenęs Klaipėdoje, kurioje išgyveno 21 metus, jis sėkmingai vertėsi farmacininko profesija. Tačiau jo gyvenimas toli gražu nebuvo apribotas vien farmacijos interesais. Nuolat gyvenęs prie jūros, Kazys negalėjo neišbandyti Baltijos ir jos tolimų seserų marių vandenų. Ir čia išgirstu tikrą lietuviško 'vikingo' istoriją.

'Mano principas visada buvo toks: mažos tautos narys negali užsidaryti tik savo specialybėje. Jis turi dirbti ir valstybei naudingą darbą', tvirtina Kazys Mažonas. Priklaudydamas kultūrinėms, sporto ir labdaros organizacijoms, jis buvo populiarus ir gerai žinomas įvairiuose Klaipėdos lietuvių visuomenės sluoksniuose. Kas met išvykdamas į jūros keliones bent vienam mėnesiui, jis apkelia su ekskursijomis Tunisą, Alžyrą, Ispaniją ir kitus kraštus. Tuo tarpu iškūręs Lietuvos Jachtklubas

neturėjo galimybių reikštis lietuviškame pajūryje, o vokiečiai nardė Baltijos bangomis. Išbandęs vandenį su žvejų laivu 'Rūta', Kazys Mažonas pasiryžo pirkti jachtą. Nusipirkęs iš vokiečių 35 pėdų dvistiebi 5 miegamų vietų raudonmedžio jachtą, ją pavadino 'Gulbe'. Įstojo į trijų uosto kapitonų vedamus navigacijos kursus. 'Buriavimo sporte svarbiausias dalykas yra regata. Reikia mokėti valdyti bures, valdyti vėjo jėgą ... Jachtklube tada nebuvo patyrusių žmonių, kurie galėtų užmegsti reprezentacinius ryšius su kitais kraštais ir pasikeisti tradicinėmis vizitinėmis kortelėmis-vimpilais', paaiškino Kazys Mažonas. Išlaikęs egzaminus su savo kolegomis - Buntinu, Jurkumi ir Patu, gerai jūrininkiškai nugėrę, išplaukė su savo 'Gulbe' į pirmąją kelionę. Jie, per Saaremaa (buv. Ezelio) salą, per Taliną, skersai Suomijos įlankos, iki Helsinkio, per eilę mažų uostų, grįžo po penkių savaitių į namus, vienu tarpu net 6 dienas nematę kranto. Antroji kelionė buvo iš Klaipėdos į Kopenhagą. Pasiekę Kategatą, plaukė iki Goeteborgo. Trečioji kelionė buvo žymiai ilgesnė. Išplaukė iš Klaipėdos uosto iki Kiel, per Kaiser Wilhelm kanalą pasiekė Cux haveną, iš jo į Temzė - iki Londono. Plaukdamas po Lietuvos vėliava, jie iš anksto pranešdavo Lietuvos konsulatams apie savo atvykimą.

Po 5 dienų viešnagės Londone, kuriame vizitavo karališkąjį jachtklubą ir vėliau savo jachtoje priėmė svečius, jie išplaukė Oslo kryptimi. Ten turėjo sustoti keletą dienų, nes turėjo nedidelę avariją. Įdomiausias buvo grįžimas namo iš Goeteburgo per Švedijos upes ir ežerus, sujungtus kanalais, kurie jungia Šiaurės ir Baltijos jūras.

Tai buvusi nuostabi, nepa-
mirštama kelionė per laukus
miškus, įlankas, įvairiuose
aukščiuose per septynias už-
tvankų sistemas, kuriose
randasi didžiausios Europos
hidroelektrinės stotys. Kar-
tais jachta būdavo tarsi kal-
no aukštumoje, stebint ežerą
žemai po kojomis, į kuri
už kiek laiko teks nusileisti.
O virš galvų plaukioja pašto
laivai ... Tai buvo pati ilgiau-
sia kelionė, užtrukusi virš 5
savaičių. Deja, susidėjus
ypatingoms aplinkybėms,
1936 metais jachta buvo par-
duota poetui Saliui Šemeruiui
kuris, ją perdažęs juodai, pa-
vadino 'Tegu' ... O 'Gulbė' bu-
vo balta su auksiniais dry-
žiais, kaip vandens karalaitė
neramiuose šiaurės jūrų van-
denyse. 'Niekada nenustojau
norėti matyti jūros. Prieš ku-
rį laiką apsilankęs Floridoje
stebėjau tamsias Atlanto
bangas ir masčiau, kad kada
nors kuris nors iš tų mano
matomų lašelių pasieks ir
Klaipėdą', kiek jautriai pa-
stebi Kazys Mažonas.

Sužinojau, kad 1935 metų
sportinėje Lietuvos Olimpi-
jadoje Klaipėdos Jachtklubas
dalyvavo visose vandens
sporto rungtynėse, jau turė-
damas daug olimpių jolų
ir jachtų, bei patyrusių bu-
riuotojų. Vėliau buvo su-
ruošta ir tarptautinė regata
pabaltiečių ir vokiečių.

Klausausi to nuostabaus
lietuvių odisejos, kuris, at-
vykęs į Ameriką 62 metų ne-
tik nepasimetė, bet sugebė-
jo pritapti prie gyvenimo są-
lygų ir įsikurti taip, kad ir jo
poilsio dienos gali būti be
rūpesčio. Susimąstau ir pati
savęs klausiu: ar tai Baltija
tokią jėgą, kaip Maironiui,
suteikia tiems, kurie ją
myli? Ar tai tik išimtinis as-
muo, kuris, nepabūgęs su
burlaiviu plaukioti Kategato
apgaulinguose vandenyse,
per visą gyvenimą eina su
šypsena, viltimi ir naudingo
rytojaus laukimu?

GENERAL OFFICE CLERICAL

Immediate openings for full time positions available in our accounting office operating proficiency with a 10 key adding machine necessary, along with accuracy in detail. Typing experience desirable. Duties to include checking of branch accounting reports and other related data. Call 216-881-3006, ext. 66, between 11 a. m.-4 p. m. Monday thru Friday only. (42-47)

SEWING MACHINE (POWER) OPERATORS

with experience. Manufacturer of tarpaulins. Apply in person 9 to 2, John Johnson So. 1481 14th, Detroit, Mich. (45-51)

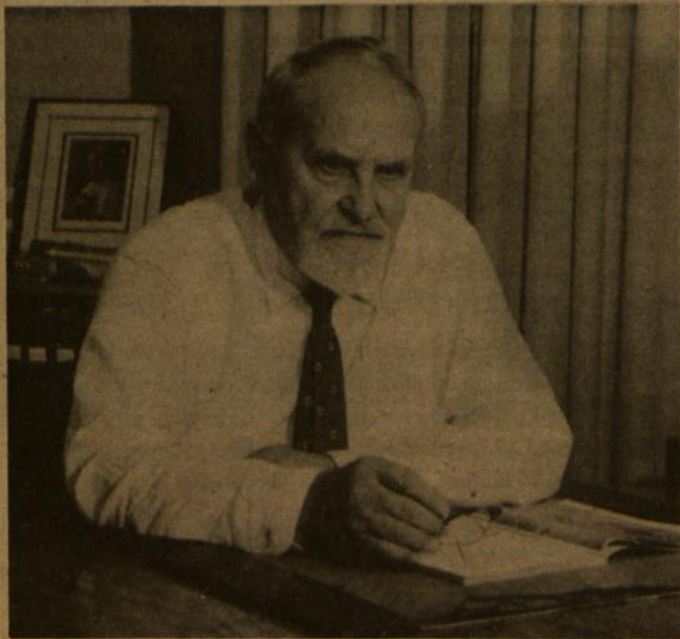
WANTED JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

Manufacturer of heavy metal stamping needs journeymen Tool and Die Makers with experience in Die repair.

Apply in person at

McINTOSH
CORPORATION

13881 Elmira,
Detroit, Michigan 48227
(45-46)

Proviz. Kazimieras Mažonas neseniai atšventęs 90 metų amž. sukaktį.

P A D Ė K A

Išėjusiam į amžinybę, mūsų mylimam vyrui, tėvui, broliui ir svainiui,

A. A.**IGNUI GATAUČIUI,**

reiškiame nuoširdžią padėką kunigams: kleb. B. Ivanauskui ir A. Sabaliauskui už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias atnašautas šv. Jurgio bažnyčioje ir nulydėjimą į Visų Sielų kapines. Ačiū N. Braziulienei už jautriai atliktas giesmes bažnyčioje ir varg. J. Blynaitei pritariant vargonais.

Reiškiamo nuoširdžią padėką organizacijų atstovams už tartus atsisveikinimo žodžius su velioniu ir pareikštą mums užuojautą: J. Malskiui kartu pravedusiam atsisveikinimą, K. Karaliui, A. Mikulskiui, A. Garkai, A. Jonaičiui, R. Apanavičiui, Z. Dučmanui, Vyt. Braziuliui ir Vyt. Jokūbaičiui (ir šeimos vardu).

Dėkojame visiems gausiai dalyvavusiems paskutiniame atsisveikinime ir nulydėjimą į kapines, už vainikus, gėles, aukas šv. Mišioms, už pareikštą užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje. Dėkojame J. Stempužiui už velionio prisiminimą radijo bangomis. Ačiū karsto nešėjams ir laidotuvių direk. Della Jakubs ir Son už rūpestingą patarnavimą. Dar kartą visiems nuoširdžiai tariame ačiū.

Liūdinti ŽMONA, SŪNŪS, DUKTĖ, ŽENTAS
IR GIMINĖS

A. A.**SOFIJAI KIAUNIENEI**

mirus, velionės vyrą JURGĮ, sūnų KĘSTUTĮ su šeima, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu silvartaujame

Valerija ir Bronius
N e m i c k a i

A. A.**ANTANUI SIRUSUI**

Lietuvoje mirus, broliui JURGIUI SIRUSUI ir jo šeimai širdingą užuojautą reiškiu

Valerija Janavičius

A. A.**ELENAI GILVYDIENEI**

mirus, velionės vyrą ALFONŠĄ, sūnų JAUNIŲ su šeima, gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Valerija ir Bronius
N e m i c k a i

Mylimam broliui JUOZUI Lietuvoje mirus,

JUZĖ ORANTIENĖ

ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Iz. Jonaitienė
J. Petkevičienė
M. Barniškaitė

A + A**A. WEISBECKERIUI**

mirus, jo žmoną p. JADVYGĄ ir gimines nuoširdžiai užjaučiame

Veronika Nagevičienė
Grazina Natkevičienė
Janina ir Ignas Statkevičiai
Zina Gausienė

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

OWNER OPERATORS

Dissatisfied?

Too many deadhead miles, no freight, not making a profit? We have more freight-then we can move, PRELOADED trailer pools, and currently pay 61 point 970 of line haul revenue, PLUS a 3% performance bonus, with 90% settlement in the field, 30% in advance, 60% after delivery.

For more information
call toll free 9 am to 6 pm

800-331-3384

NATIONAL TRAILER
CONVOY
FREIGHT DIVISION

**DEVELOPMENT
MACHINIST**

Excellent opportunity for an experience machinist with model making and prototype fabrication exp. to assist in new product development. Must make own set-ups and do close tolerance work from blue prints. Exp. in tube bending and arc welding also required. This is a salaried position with full company benefits and free parking. If interested please call:

R. HINMAN EMPLOYMENT MGR.
451-5200, Ext. 213

**The Weatherhead
Co.**

300 East 131 St.
Cleveland, Ohio 44108

An Equal Opportunity Employer M/F
(45-46)

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
MOLD LEADER
MOLD MAKER

Capable and experienced for plastic molds builder shop. Fringe benefits. Dura Mold & Engineering So., 13400 Northend, Oak, Mich., 48237.
313-548-0550 (45-47)

OPENINGS FOR
JOURNEYMEN

IN

BORING MILL
HYDROTEL
JIG BORE
VERTICAL MILL
SURFACE GRINDER
DIE MAKERS

Large modern body die shop
D. T. A. MEMBER

New machines, excellent wages, fringe benefits, Overtime, and long work program.

NORTHEASTERN
TOOL & DIE CORP.
25411 Ryan Road
Warren, Mich. (45-47)

**SNOW
REMOVAL**

We are signing up people for snow shoveling. Make your own hours. Good pay.

Call
203-525-2112 (44-49)

INŽ. EDVARDUI MALCANUI

mirus, REGINĄ, VITĄ ir šeimą PETRAUSKUS

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Elena, Liudas Dovydenai

A + A**EDVARDUI MALCANUI**

mirus, mielai p. BIRUTEI netekus mylimo vyro, vaikams tėvo, anūkams senelio ir visai šeimai liūdesyje reiškia nuoširdžią užuojautą

Ona Dailidienė

A. A.**VILJAI ČEPAITEI-REAGAN**

mirus, vyrui, sūnui, tėvams, broliui su šeima ir visiems giminėms, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

B. Kriščiūkaitienė
V. ir J. Chaves

DIE MAKERS

Prefer experience in automotive type die work. Must be qualified and have good employment history. 3 shifts. Apply, write or call:

CHECKER MOTORS CORP.

2016 N. PITCHER
Kalamazoo, Michigan 49007
616-343-6121, Ext. 293

An Equal Opportunity Employer

(44-49)

FASTENER PERSONNEL

WE HAVE OPENINGS FOR THE FOLLOWING SPECIALTIES:

HEADER OPERATOR DIE CRIB ATTENDANT
BOLT MAKER OPERATOR MACHINE REPAIR
TOOL AND DIE MAKER INSPECTOR

EXPERIENCED PERSONNEL APPLY IN PERSON AT

THE LAMSON & SESSIONS CO.

BEDFORD HTS. PLANT
5185 RICHMOND RD.
BEDFORD HTS., OHIO 44146

An Equal Opportunity Employer

(44-46)

BINDERY SUPERVISOR

WORKING 2ND SHIFT

Must have knowledge of perfect binding and saddle stitching.
ALSO

MUELLER BINDERY OPERATOR ON RB-5
FOR 2ND SHIFT

Expanding company — good pay and fringe benefit.

CALL R. F. BAKER
LITTLE ROCK, ARK.

501-374-0271, EXT. 70
(Between 8 am and 3 pm)

(42-45)

IMMEDIATE OPENING

BAKERY

PRODUCTION SUPERVISORS

Brownberry Ovens, Division of Peavey Co. has an immediate openings for a 3d shift Production Supervisors. Individuals should be knowledgeable in all phases of straight dough bread processing and makeup. Experienced in Food Industries would be acceptable.

Send Resume In Confidence To:

Plant Manager

BROWNBERRY OVENS

2000 Highland Rd. Twinsburg, Ohio 44087

An Equal Opportunity Employer

(42-48)

CLEVELANDE IR APYLINKSE

MAŽASIS OPERŲ FESTIVALIS

Lietuvių dienų proga, lapkričio 13 d. Clevelando ir apylinkių lietuviams ruošiamas didinga dainos meno šventė-koncertas, kurį pavadiname mažuoju operų festivaliu, nes programoje girdėsime operų arijas, kurias atliks trys didieji Chicago Lietuvių operos solistai D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis. Akompanuos muz. Alv. Vasaitis. Programoje gražiausios solo, duetų ir trio partijos iš populiariųjų, jų tarpe ir dviejų lietuviškų operų.

Solistai pastaruoju laiku koncertavo eilėje didesniųjų lietuvių kolonijų, sužavėdami pilnas koncertų sales tobulu dainuojamų kūrinių atlikimu, puikia valdyba, retai sutinkamo skambumo ir grožio balsais. Šiuo metu jie, kaip sakoma, geriausioje formoje. Tat suprantamas clevelandiečių susidomėjimas šiuo koncertu. Didžioji dalis bilietų jau išpirkta ar užsakyta. Patartina todėl iš anksto garantuoti sau bei savo artimiesiems bilietus, nes riboto talpumo salėje gali pritrukti vietų. (pk)

• Šv. Jurgio parapijos Rudens Festivalis įvyksta šį sekmadienį, lapkričio 14 d. Tuoj po 10:30 val. mišių parapijos ponių pagaminti pietūs. Kalakutam laimėti ir kitokios loterijos. Festivalio pagrindinės loterijos traukimas, su 1000 dol. laimėjimais, įvyks šventę užbaigiant, apie 3 val. p. p. Bilietų šakneles sugrąžinti ir daugiau bilietų įsigyti bus galima dar tą pačią dieną prieš traukimą.

Vytas Sirgidas iš Detroito ir Danutė Sušinskaitė iš Clevelando spalio 9 d. susituokę Clevelande, išėinant DMNP parapijos šventovės.
V. Bacevičiaus nuotr.

Šventėms įsigykit RIMO LANIAUSKO paveikslą.

Agentas: Drifwood Art Gallery

392 East 200 Street

Euclid, Ohio 44119

Telefonas: 531-6653

(45-46)

Čiurlionio ansamblio tradicinis koncertas-balius spalio 30 d. gražiai praėjo ir buvo gausus svečiais. Nuotraukoje ansamblis su vadovu komp. A. Mikulskiu už atliktą programą susilaukę gausių aploдимentų.
J. Garlos nuotr.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Jei atsirastų ir toks, kuris nieko nelaimėtų, tai irgi turėtų jaustis laimingas, kad galėjo paremti lietuvišką parapiją, kuri planuoja dar daug, daug metų gyvuoti.

• Lietuvos Kariuomenės atsikūrimo minėjimas - balius įvyks š. m. lapkričio 20 d. 7 v. v. Lietuvių Namuose.

Minėjime meninę programą atliks Clevelando Ramovėnų vyrų choras, vadovaujamas J. Kazėno, akompanuojant Genei Karsokienei.

Svečiai bus vaišinami šaltais ir šiltais užkandžiais, balius šeimininkė B. Mainelienė.

Vietas prašome rezervuoti pas valdybos narius, S. Astrauską, E. Bliumentalį, P. Mainelį ir A. Jonaitį.

Šokiams gros clevelandiečiams žinomas orkestras "SLABODA".

Ramovės valdyba visus Clevelando lietuvius minėjime-baliuje maloniai kviečia dalyvauti.

KULTŪRINĖ VAKARONĖ

Lapkričio 11 d., ketvirtadienį, 7:30 v. v. Naujosios parapijos mažojoje salėje dr. Jolita Kavaliūnaitė kalbės tema "Prancūzas sovietinės Lietuvos kalėjimuos arba George Matore romanas "Antsnukis". Visi mielai kviečiami prie kavos puoduko pasiklausyti įdomios paskaitos, padiskutuoti, su bičiuliais pasišnekučiuoti.

Atsiliepimų pasiklausę, daugelis gailisi, kad praleido gražią progą pasiklausyti turiningos ir naudingos St. Barzduko paskaitos kalbos klausimais praėjusio mėnesio vakaronėje.

Gruodžio 9 d. vakaronėje kalbės kun. Leonas Zaremba, S. J.

BALFUI AUKOS PLAUKIA

Balfo Clevelando skyriui vykdomam rudens vajui pirmieji savo didesnes aukas įteikė šie asmenys:

52 dol. — dr. V. ir A. Karobliai, 51 dol. — dr. Alf. Martus, 50 dol. — dr. V. Stankus, 35 dol. — A. ir E. Mackevičiai.

Po 26 dol. — Vl. ir G. Plečkaičiai, V. ir S. Akelaičiai.

Po 25 dol. J. Stravinskas, dr. A. Aželis, J. Rumbutis, Pr. Razgaitis, A. ir E. Garakai.

Po 22 dol. — J. ir A. Augustinavičiai, V. ir O. Žilinskai.

Po 21 dol. — Alg. Širvaitis, Vac. Petkus, V. ir A. Šenbergai.

20 dol. — kun. A. Goldikovskis.

18 dol. Clevelando Tėvai Jėzuitai.

Po 16 dol. Vl. ir B. Čyvai, J. ir M. Švarcai.

15 dol. G. Juškėnas.

Už aukas skyriaus valdyba širdingai dėkoja, prašo ir toliau aukas siųsti Balfo Clevelando skyriaus išdininkei Onai Jokūbaitienei ar įteikti, bet kuriam valdybos nariui.

MEILĖ, DŽIAZAS IR VELNIAS

Vaidilos teatras pradėjo repetuoti Juozo Grušo dramą "Meilė, džiazas ir velnias". Pradžioje pasirinktos A. Vienuolio dramų "Prieblandoje" statymas atidėtas kitų metų antram pusmečiui. Meno vadovas ir režisierius Petras Maželis labai patenkintas, kad Grušo drama teikia turtingų interpretacinių galimybių. Jo entuziazmą ypačiai stiprina gyvas jaunimo įsijungimas į sceninį darbą. Šiame veikale atsakingus vaidmenis gavo Danutė Balčiūnaitė, Jūratė Petraitytė, Linas Johansonas, Romas ir Andrius Kazlauskai ir Paulius Nasvytis. Iš veteranų aktorių vaidins Apanavičius, Bridžiuvienė, Citulis, Laz-

dinis, Plečkaitienė, Plečkaitis ir Rukšėnas. Veikalas, režisierius ir aktorių sąstata liudija ne eilinį Vaidilos teatro užsiągažavimą. Su premjera planuojama išeiti į sceną ateinančių metų balandžio mėnesį Clevelande.

ĮDOMIOS PIRMENYBĖS

Clevelande šį savaitgalį, lapkričio 13 ir 14 d. (šeštadienį ir sekmadienį) įvyks šiaurės Amerikos Lietuvių stalo teniso ir šachmatų pirmenybės.

Šachmatų varžybos vyks Lietuvių Namų apatinėje salėje. Abi dienos pradžia 10 val. ryto. Varžybos bus 5 ratų, šveicarų sistema. Registracija 9-10 val. šeštadienį.

Stalo teniso pirmenybės vyks Clevelando stalo teniso klube 788 E. 152 St. kampas Aspinwall Ave. Įėjimas iš Aspinwall II aukšte. Pradžią abi dienas irgi 10 val. ryto.

Laukiama dalyvių iš New Yorko, Bostono, Toronto, Chicagos ir iš kitų vietovių. Visuomenė kviečiama susidomėti šiomis žaidynėmis.

• Vytenis ir Liuda Čiurlioniai džiaugiasi tapę seneliais. Neseniai buvo pakrikštyta jų dukters Dalios Sikora, žinomos Žaibo sportininkės, dukrelė Dana-Dalia vardu.

ATITAIŠYMAS

Jonas ir Joana Račylai paskyrė auką 20 dol. Dirvai ne a. a. Zigmo Petkaus atminimui (Dirva Nr. 44), bet a. a. Zigmo Peckaus atminimui. Dėl klaidos atsiprašome.

CLEVELANDO VISUOMENĖ MALONIAI KVIEČIAMA APLANKYTI

menininko-akvarelisto JULIAUS ŠUKIO PARODĄ,

kuri bus atidaryta
š. m. lapkričio mėn. 14 dieną
nuo 1 val. 30 min. po pietų
LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJOJE SALĖJE.

Po iškilmingo atidarymo vaisės.

Įėjimas veltui.

JULIAUS ŠUKIO PARODOS RENGIMO
KOMITETO PIRMININKAS
Povilas Chalko

• Aldona ir Stepas Mackevičiai praleidę trejetą savaitę atostogų Paryžiuje, per Guadeloupe grįžo į New Yorką.

• ALT S-gos Detroito skyriaus valdyba per ižd. J. Lesčinską atsiuntė Dirvai auką \$41.36, kaip likutį iš suruošto Dirvos 60 m. sukakties paminėjimo pobūvio. Ačiū.

• Albertas Ošlapas, 80 m. amž., lapkričio 1 d. mirė New Yorke. Paliko du sūnus dr. Raimundą ir inž. Algimantą. Velionis į JAV atvyko 1949 m. ir aktyviai dalyvavo New Yorko ALT ir LB veikloje.

• Ona ir Andrius Mironai iš Los Angeles buvo nuvykę į Torontą, kur lapkričio 7 d. buvo suvaidinta A. Mirono veikalas "Klevų alėja".

• Gudas Stasys, dipl. ekonomistas, po sunkios ligos, mirė New Yorke lapkričio 8 d. sulaukęs 69 m. amžiaus. Velionis aktyviai reiškėsi tautininkų ir ramovėnų eilėse.

ANKSTYVOSIOS LIETUVIŲ IŠEIVIJOS PARODA NEW YORKE

Senosios kartos veikėja A. Mikolainienė, 90 m. amž. kalba parodos atidaryme.

Spalio 24 d. Brooklyne, N. Y. Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose iškilmingai buvo atidaryta ankstyvosios lietuvių ateivijos nuveiktų darbų apžvalginė paroda. Tai nepaprastai įspūdinga paroda ir jai apžiūrėti reikia skirti daug valandų.

Šioji paroda balandžio mėnesyje įvyko Jaunimo Centre Chicagoje, globojant dienraščio "Draugas" vadovybei. Taip pat ir New Yorke "Draugas" yra vienas iš globėjų. Kiti — Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pranas Raugalas ir prelatas Juozas A. Karalius iš Sheandoa, Pa.

Aštuoniasdešimt penki procentai eksponatų priklauso Draugo redaktoriui Broniui Kvikiui. Juos atsiųžė, New Yorko parodą išplanavo, pertvarkė, papildė ir išstatė dr. Jonas Lenktaitis, kuris yra šios parodos direktorium. O atidarymo metu iš kalbėjusiųjų paašėkėjo, kad beruošiant jis salėje daugelį naktų ir miegojęs.

Paroda buvo pradėta pamaldomis už mirusius Amerikos lietuvių veikėjus. Pamaldas laikė kun. Pranas Raugalas, Marijonų provincijolas kun. J. Dambrauskas, MIC; kun. A. Miciūnas, MIC; kun. J. Petrauskas, MIC, (visi specialiai atvykę į atidarymą iš Chicago), kun. St. Raila ir kun. A. Račkauskas. Pamokslą pasakė kun. A. Miciūnas palyginęs ankstyvuosius lietuvių ateivius su mijonierių veiklą.

Pamaldų metu giedojo lotyniškas mišias. Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Algio Kačausko. Solo giedojo Kazys Yakutis ir Luise Senken. Puikiai atliktą programą nepaprastai pakėlė šventovėje esančiųjų nuotaiką. Žmonių buvo pilna šventovė kas rodė newyorkiečių susidomėjimą paroda ir pagarbos išreiškimą ankstyviesiems ateiviams už jų nuveiktus darbus.

Po pamaldų visi tiesiai nuėjo į mokyklos patalpas. Čia oficialiąją parodos atidarymo dalį pravedė klebonas kun. Pranas Raugalas. Jis pareiškė, kad tai yra pati pirmoji tokios apimtios paroda ne tik New Yorke, bet ir visoje Amerikoje taip vaizdžiai iliustruojanti Amerikos lietuvių, pirmųjų ateivių veiklą. Atidaromąją, tam momentui pritaikytą kalbą pasakė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Pagrindiniu prelegentu buvo dr. Antanas Kučas, specialiai atvykęs iš Putnam, Conn. Jis susirinkusius supažindino su ankstyvosios lietuvių ateivijos

veikla ir jų veiklos rezultatais.

Nepaprastai visus sužavėjo kun. J. Dambrausko kalbą, kurioje jis ragino naujuosius ateivius kreipti dėmesį į lietuvių kalbos kultivavimą, papročių saugojimą ir lietuviškųjų vertybių perdavimą sekančioms kartoms. Jis nuosirdžiai padėkojo kun. Pranui Raugalui už sudarymą sąlygų, kad šią parodą galėjo būti surengta New Yorke. Šiltai buvo sutiktą 90 metų veikėja A. Mikolainienė pasidžiaugusi, kad tuolaikinės jų pastangos taip gražiai yra vertinamos.

Paskutiniu metu kalbėjo dr. Jonas Lenktaitis paryškindamas parodos reikšmę iš istorinio taško žiūrint, kad sąmoningai ar nesąmoningai šioji veikla nebuvo tinkamai nušviesta Lietuvos istorijos puslapiuose. Jis nepaprastai vertino tėvų marijonų ir dienraščio "Draugas" vadovybės paramą, efektingai prisidėjusi prie parodos realizavimo.

Pirmąją dieną parodą aplankė apie 300 žmonių. Turint mintyje, kad šiame, anksčiau buvusiame lietuviškame rajone dabar gyvena tik saujelė lietuvių, skaičius yra skaitomas didelis. Čia pat paašėkėjo, kad iš anksto numatytų aštuonių

nių dienų neužteks norintiems parodą aplankyti. Kun. Pranas Raugalas tuoj pat sutiko patalpas užleisti dar dviem savaitėm, tuo būdu paroda bus uždaryta lapkričio 14 dieną.

Visi lankytojai buvo maloniai nustebę parodos didumu, įvairumu ir apimtimi. Pakeltoje nuotaikoje, pakeliui į namus kalbėjo apie vieną ar kitą parodoje matytą įvykio pavaizdavimą ar veiklą. Tai progai gražiai išleistas 32 puslapių leidinėlis redaguotas Br. Kviklio dar labiau parodos reikšmę įprasmino.

Lankytojų tarpe buvo ir keletas svetimtaučių lietuviškai nesuprantančių. Jiems aiškino ar tam tikrą veiklą apibūdino dr. J. Lenktaitis.

Parodai apžiūrėti reikia skirti nemažai valandų, nes medžiagos čia yra begalės. Todėl šią parodą turėtų stengtis atsikviesti kiekviena lietuviškoji kolonija. (ts)

• New Yorko ramovėnai, birutietės ir šauliai lapkričio 21 d. Apreiškimo parapijos salėje rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimą. 11 val. bus pamaldos ir tuoj po pamaldų akademija.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos

vicepirmininkui

JURGIUI SIRUSUI

ir jo šeimai, broliui ANTANUI mirus Lietu-

voje, reiškiamo nuosirdžią užuojautą

ALT S-gos Valdyba

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vice-

pirmininkui

JURGIUI KIAUNEI,

mirus jo mylimai žmonai SOFIJAI, reiškiamo

gilią užuojautą

Lietuvos Nepriklausomybės
Fondo Valdyba

SOFIJAI KIAUNIENEI

mirus, jos vyrą JURGI KIAUNĘ, sūnų KES-

TUTĮ su šeima ir VLADĄ KIAUNĘ su žmo-

na užjaučia ir kartu liūdi

ALT S-gos New Yorko
Pirmasis Skyrius

Mielam bičiuliui

A. A.

DIPL. INŽ. ED. MALCANUI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, dukterims REGINAI PETRAUSKIENEI, ALDONAI GRINIENEI, sūnui VYTAUTUI su šeimomis ir žmonos seseriai ELENAI VYSNIAUSKIENEI reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdimė

Aldona ir Juozas
Augustinavičiai